

Politikos, ekonomijos, ir literatūros savaitinis laikraštis

ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILA. PA.

Nr. 6

Philadelphia, Pa. 15 Vasario (February) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Da apie musu referendum'us.

DAU kartą buvo rašyta apie tai, kaip referendum (perbalsavimas) yra svarbus žmonijai daktas. Ir jis yra svarbus ne dėlto, kad mes, darbininkai-socijalistai, jį vartojame, bet dėlto, kad referendum yra vienas iš tyrosios demokratijos pamatų. Ateis laikai, kad ant to demokratijos kertinio akmens atsistos visa žmonija. Šėdien referendum'ą vartoja tik socialistų partijos ir šiaip jau darbininkų ekonomiškos organizacijos.

Tarpe visų kitų mums (socialistams) privalumų, referendum yra ant aukščiausios vietos. Yra tai mūsų liaudinė tribuna, iš kurios išsireiškia «vox populi, vox Dei» (balsas žmonių yra balsas dievo). Ir dėlto jis labai nuodugnai reikia mums išsimokyt. Visuotinas referendum (— visos partijos nubalsavimas) reikalauja išmintingos tvarkos. Be jos referendum esti netikras. O kas netikras, tas ir neteisingas. O kas neteisingas, tas reikalauja pataisimo, tobulinimo ir padarimo geru.

Mūsų partijoje vienas referendum jau perėjo — apie

žinomus «penktukus»: 179 prieš 3 balsai nutarė mokėt Centro Išdan po 20c. mėnesinę, ir po 5c. kuopų išduosna (Žr. «Kovos» 2 N.). To nutarimo arba perėjusio referendum'o, jau niekas negali sulaužyt, atmainyt, pataisyt arba panaikyt, kaip tik partijos susivažiavimai.

Referendum'e paduotas klausimas buvo ne svarbus, bet pats tas referendum turi neišpasakytai didelę svarbą, — istorišką, nes tai pirmas lietuvių darbininkų organizacijoj viešas perbalsavimas, — pirmas net Lietuvos istorijoje. Nė Amerikos lietuviai darbininkai, nė Lietuvos, niekad os da referendum'o nebuvo vartoję. Todėl 18-ta diena sausio mūsų met-skaitliuose bus atžymėta perėjimu 1-mo lietuvių referendum'o. Ir ta laimė pripuola ant mūsų — «Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje».

Negalima, tečiau, nepatėmyt, kad leidime referendum'ų pas mus da nėra geros tvarkos. Ant to turi but atkreipta draugų atyda, ir turime referendum'ų procesą kiek galėdami gerjt. Suprantama, tas nelengviai duosis. Daug dalykų da

pačioje mūsų partijoje nėra įėję į tokia sriovę, kaip paprastai buna gerai išsidirbusiose organizacijose. Stoka geros konstitucijos bei pilnų veiksmarodžių Centro Komitetui, da trukdys kokį laiką gerai pervezdįt referendum'us. Bet, kasgi gimsta tobulum? Metai po metų mūsų organizacija plečiasi stipryn, lavinasi jos sąnariai, išsidirba taktikė; susivažiavimai išdirbs konstitucijas, programą, veiksmarodžius. Ir tas viskas ateis savu keliu.

Bet yra keletas pusių, kurias ir dabar galima gerit. Dabar mūsų referendumai eina tokia tvarka:

1. Kokia nors kuopa paduoda savo tokį ir tokį sumanimą.

2. Centro Organizatorius paduoda tą sumanimą organan ir paveda kuopoms jį apsvarstyt, pataisyt, pridēt ar atmet; duoda tam laiko 30 dienų. Pataisimus, ir tt. gali tik kuopos daryt.

3. Tie visi pataisimai ar atmetimai siunčiasi C. Orgui, jis paskiaus perduoda organui.

4. Po 30 dienų, C. Org-us paveda kuopoms nubalsuot. Tam duoda 20 dienų laiko. Nubalsavimai siunčiasi C. Orgui.

5. Po 20 dienų C. O. apskelbia balsavimų pasekmes.

Tokia tvarka nevisai gera, Tarpe kitų jos netobulumų, viena yra stambiausi, butent, kad pataisimus, priedus ar atmetimus kuopos privalo siųst C. Organizatoriui. Išėina teip: kaip kuri kuopa vos per dvi-tris savaites, apskelbus sumanimą, prisirengia sušaukt susirinkimą; iki išsiunčia C. Organizatoriui nutarimą, vėl kokios 3-5 dienos išėina; iki C. O. pri-siunčia organan — vėl 3-5 dienos. Pasitaiko, kad organas gauna nuo C. O. siuntinį tada, kada tik ką jau įdėtas laikraštis presan; čia jau vėla nusitraukia visą savaitę. Ir teip, sudėkim: 2 savaites, dusyk po 5 dienas ir da vieną savaitę, išėina — 31 diena! Kiek naudos iš tokio nutarimo? Ar matys jį kitos kuopos bėgy 30 dienų? Ne, nematys; ir čia jau referendume pasidaro dideiė spraga.

Dabar apie pačius pataisimus. Anot C. O.: patarimus, pataisimus, priedus ar atmetimus, gali daryt tiktai kuopos; pavieniai tiktai tēnai, kur nėra kuopų. Principijališkai rods teip ir gerai butų. Bet jeigu teip, tai štai su kuom mēs susiduriam: 1. kaip partijoje, teip ir organe pavienių žmonių nuomonės butų neužkenčiamos ir ne išklausomos, vien dėlto, kad ta ar kita kuopa jų neužtvirtino. Ką daryt tokiuose atsitikimuose, kur kuopos didžiama narių yra konservatyviški ir pažangesnių pavienių sumanimus užstelbtų? 2. jeigu kurie draugai ar dėl tokių ar kitokių priežasčių negali susirinkiman pribut ir gaut kuopos užtvirtinimą savo nuomonių apie duotą referendumą, ar jie negali raštiškai išreikšt savo nuomonės organe? O gal kartais tokia nuomonė atneštų partijai neišpasakytai svarbų pasitarnavimą? 3. ant ko pasiremiant neleistume paviniams viešai išreikšt nuomonę? Jeigu dėlto, kad jie priguli prie kuopų, tai ir balsai einančiuose referendumuose turi skaitytis tik nuo kuopų, t. y. kiekviena kuopa turētų po 1 balsą ir pavieniai, kur nėra kuopų, teipgi vieną. Bet jeigu mēs referendumą pripažįstam nž įvykusį ta-

da, kada randasi didžiama balsų atskirai duotų, o ne kuopų didžiumos reikalaujam, tai kodėl tad negalētų tas ar kitas draugas ir atskirai savo nuomonę išreikšt, nereikalaujant kuopos paliudijimo ant jo nuomonių?

Gal C. Organizatorius ima pavyzdį nuo amerikonų «Socialist Party»? Jeigu teip, tai da geriau. Minėta amerikonų partija turi dvejopą referendumą: paprastą ir visuotiną. Paprastą vartoja visados, o visuotiną labai retai, — kartais nė svkį per metus jo nevartoja. Paprastus referendumus pas juos balsuoja ne visa partija, bet valstijų įgalioti išrinktiniai, teip vadinami komitetai; o visuotinus — visa partija. Bet pas juos mat yra geri veiksmarodžiai, kurie parodo, kokius klausimus gali spręst Tautos Komitetas, kokius gali perleist tik per įgaliotinių referendumą ir kokius gali spręst tiktai visa partija. Pas mus to nėra. Pas mus vienintėlis referendumo budas tesivartoja, — tai visuotinas referendumas. Todėl mēs darykim teip, kaip jie daro: leiskim visiem ir kiekvienam plačiai svarstyt; kuopos pačios matys, kieno iš pavienių nuomonė gera, kieno menkos vertės.

Balsavimai, jau yra kitas dalykas. Čion privalo kuopose atsilikyt; o kur jų nėra, tai tik ten pavieniai tebalsuoja.

Mūsų referendumai turētų atsilikyt šiokia tyarka:

1. Kuopos ar pavieniai paduoda C. Org-iui kokį sumanimą ir reikalauja organe apskelbt, kaipo referendumo pamatus.

2. Org. teduoda 30 dienų apsvarstymui, pataisimui, dadėjimui ar atmetimui.

3. Kuopos ir pavieniai privalētų per tą laiką paduot organan savo nuomonės.

4. Organizatorius bėgy to laiko mato į kurią pusę didžiama nuomoniavimų linksta, ir sulyg to jis suredagoja visą referendumą, kurį prabėgus 30 dienų ir paduoda nubalsavimui. Jeigu didžiama per tą laiką reikalauja referendumą atmest, tai tokį nė nebeleidžia.

5. Balsavimai galētų tvirt 20 dienų; balsuot turi kuopos pažymėdamos: «tiek balsų už, tiek balsų prieš», arba «vienbalsiai tiek ir tiek balsų».

6. Balsavimų rezultatus kuopos ir pavieniai siųstų C. Organizatoriui, kurs suskaitēs apskelbtų organe

Tada referendumai atsilikyt sparčiai, nuosekliai, aiškiai, viešai ir visuomeniškai.

Partijoje reikia guodot ir pavienių nuomonės; ypatiška žmonių laisvė turi but statoma aukštai, smulkųs kuopų oficiališkumai tenevaržo to ar kito draugo veiksmų. Žinoma, partijos disciplina reikia irgi guodot; bet tokie draugai, kurie nori partijai labo, vistiek disciplinos svarbumą organizacijose brangina.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA PIRMA.

2. Nuo utopijos prie mokslo.

(TAŠA).

PAŽIŪRĖKIM dabar, kaip plėtojosi toliau tokios pažvalgos, reikalaujančios pagerinimo draugijos sąlygų. Norėdami aiškiau apie šį dalyką suprasti, privalome pirmiausia apsipažinti su anuometinių mokslaviryių protavimais, kurie padarė žmonijos mintise pilningą perversmą; ypač reikės mums paskiau išstudijuoti vokiečių filiozofiją.

Pirmutinius filiozofus, kurie sutvarkė sistemą žmonijos mislei, mes atrandame Graikijoje; labai akyva tas, kad ir jie jau žiūrėjo į svieta, kaip kokią tai čielą kūną, nuolatos judantį-krutantį. Didis Graikijos filiozofas Geraklit, tokią įstatė nuomonę: «panta pey», t. y. pervedus iš graikiško lietuviškon, reiškia: viskas teka, viskas bepaliovos mainosi, viskas būna ir ne būna. 2000 metų praleidus tą patį pasakė Jordanas Brūno (jis pabaigė gyvenimą ant laužo). Ir ištikro, nieko nėra pastovaus ant svieta. Mes patįs nė ant valandėlės neišsilaikome vienodais. Pažiūrėk į žmogų šiame momente ir įsitėmyk į jo ypatybes, jau sekančiame momente vėl pastebėsi jame ką kitą. Bet šitų nuomoniavimų da neužtenka, idant jaisiais mes išsiaiškintumėm kiekvieną daiktą atskiriai. Vėl paskiaus atsirado kitokios pakraipos filiozofija, kuri iš čielo kūno (svieta) ištraukė kiekvieną dalyką skyrium ir apšvietė juos moksliskai bei kritiskai. Jeigu Geraklit, Brūno ir kiti tos linkmės filiozofai permatė, kad kiekvienas daiktas ant svieta juda, tai viduramžio ir vėlesnių šimtmečių filiozofai nuėjo jau toliau, — jie bandė svieta išskirstyti ant jo sąkrautinių dalelių, išiminėjo iš abelno sąryšio, ir prisižiūrėjo į tas daleles, kaip kokius savystovius daiktus, kurie stangriai stovi, nepajudinami ir užmirę; tokią filiozofijos pakraipą mes vadiname *metafizika*.*) Tokios filiozofijos pakraipa anuose laikuose padarė didelį žingsnį progese, nes apšiai surinko moksliskos medegos. Bet ir ji greitai pasirodė neužtektina, nes, juo toliau žmonės mokinosi atskirus pasaulio apšireiškimus, tuo labiaus peršitinkino, jog dalykai visai ne teip stovi, kaip jie mums rodosi. Daiktas krutantis yra visai kas kita, negu stovintis ant vietos. Paaiškinimui paimsim visai aiškų pavyzdį: kadaisiai mokyti vyrai tvirtino, jog žmogaus gįslos ir vėnos ešą įtraukimui oro į kūną; bet kada vėliau tapo suprasta, kad žmogaus kraujas yra krutantis, ir reikalingas augimui bei gaivinimui kūno daiktas, tai suprato, kas tai yra gįslos ir kam jos reikalingos. Šėdien tą supranta ir prastas, nemokįtas žmogus.

Tas pats atšitiko ir su kitais daiktais, kuriuos žmonės amžių bėgy ištyrė ir iššimokino. Juo tolyn plėtojosi prigimties mokslas, tuo aiškin žmonės pradėjo pažiti, kad nieko nėra ant svieta pastovaus, nesikeitančio; peršitinkino, kad negalima gerai prigimties suprast, jeigu į ją žiūrėsim, kaip kokią numirusį daiktą. Pavyzdin, seniaus žmonės tikėjo, kad mirtis ateinanti paženkliintame laike. Tuomtarpu dabar pilnai susekė, kad mirtis žmoguje prasideda jau nuo daugelio metų, ir kad nežinoma jos nė pradžios nė galo. Tame momente, kada širdis paliauja veikt ir regis, kad žmogus jau numiršta, tai mirtis da neateina: žmogaus kūno klietkelės da vis tebesidarbuoja, kartais organiškias žmogaus veiklumas da gana ilgai lavone tebeveikia, ir tik žemė pridusina...

Ir kada mokyti vyrai bei filiozofai pririnko daug moksliskos medegos, tai prisiėjo visam mokslui grįžti vėl į tą pačią stovėnę, kurioje buvo Geraklit ir Brūno: vėl pradėjo žiūrėti į svieta, kaip į čielą kū-

ną, jungiantį visus daiktus. Pirmutinis filiozofas, kurs pametė metafizikos takus, buvo filiozofas Kant. Jau pirmasis jo veikalas įgijo didelę istorišką svarbą. Nuo laikų garsingojo Niuton*) buvo menama, kad saulės sistema susideda iš vienos didelės vidurinės saulės ir keleto aplinkinių saulučių, kurios sukasi apie saulę vidurinę, sulyg tam tikrų matematiškų taisyklių. Filiozofas Kant kiteip tą išaiškino; jis parodė, kad saulės sistema plėtojasi ir keičiasi; paaiškino, kaip atsirado saulė; kaip nuog jos pasidarė planetos, ir kaip išsiplėtojo bei plėtojasi visi tie dangų kūnai.***) Tuomi jis įvedė astronomijon (— mokslan apie dangų kūnus) nuomonę, kad dangų kūnai plėtojasi, todėl pagimdė ir mintį, kad pasaulis — ne amžinas.

Antras mokslinčius, kurs ne mažesnį perversmą padarė moksele už Kantą, buvo Karoliūs Darvin. Darvins darodo, kad visos krutantičios esybės *nebuvo* sutvertos; kad visos jos nebuvo tokiomis nuo pradžios svieta, kokiomis mes jas dabar matom; visos jos yra išsiplėtojimo vaisiumi; jos plėtojosi šimtus tūkstančių metų, plėtojasi dabar ir plėtosis ilgus-ilgus amžius ateity. Vienu žodžiu sakant, į prigimtį reikia žiūrėti, kaip į vystantįsi kūdikį; reikia samprotaut, kad viskas plėtojasi, keičiasi ir tobulinasi.

(Toliaus bus).

IŠ SOCIJALIZMO ISTORIJS.

PIRMOSIOS SOCIJALIZMO DIENOS PRANCUZIJJOJE.

Fourier (Taša). Kaip matom, anot *Fourier'o* sąmoniaivimų, visuotina harmonija svieta įvykt gali tiktai tada, kada bus duota proga naturaliskam išsiplėtojimui žmogaus pajautimų. Ir norėdami atsiekti tą mieri, turime būtinai griaut dabartinę falšyva civilizaciją. Mes privalome turėti naują draugijos tvarką tinkamą žmogaus prigimimui ir Sutvertojaus tiksłams. Tokią tvarką *Fourier* įveda į savo *phalangas*. Tųjų *phalangų* normališka išvaizda tokia: kiek viena phalanga susideda iš keturių šimtų šeimynų arba aštuonių šimtų ypatų, gyvenančių ant ketvirtainiško ploto (lygos) žemės; visi phalangos žmonės privalo viską sau pasidirbt ir, kaip galima, užganėditi visus savo reikalavimus tiktai savo tarpe; kiekvienai esybei privalo būt paliktas liuosas išsiplėtojimas pobūdžio ir palinkimų. Phalanga yra tai tokia įstaiga, kurioje agrikultūra (žemdirbystė), industrija (išdarbystės), visokių smogėjimųsi išlygos ir plačiausias bei liuosiausias žmogaus išsiplėtojimas, — viskas tas tampa sujungta kruvon, reikalai pavienio žmogaus ir visuomenės teip gražiai sutaičkiti, kaip ikišioliai da niekas nežinojo ir nė dapsiprotėjo.

Phalanga tokiu būdu tampa draugijine vienute (unite); bet joje gyvenantieji pavieniai susitvarko į kuopeles nuo septynių iki devynių ypatų; dvidešimts keturios arba trisdešimts dvi kuopelės sutveria seriją, o iš serijų jau susidaro phalanga, — viskas tas atsilieka laisvu išrinkimu. Gyvenimai phalangų vadinasi *phalanstėre*, — ertųs, puikųs ir ištaigųs rūmai, kuriuose kiekvienas žmogus gali pritaikyti ir užganėditi savo palinkimus ir gyvenimo reikalavimus; tokiose sąlygose negali rasti pavydo ar neapykantos, kaip šėdieninėje civilizacijoje yra.

Tokioje įstaigoje, matome, kad valdžia ir prievarta tampa sumažintais iki krislelio. Phalangos vadovai būna renkami. Pati phalanga teip sutaisyta, kad ji atsako vietiniam žemės ir oro padė-

*) Niuton buvo garsus Anglijos matematikas kurs atrado įstatymus, kaip gamtoje viskas juda, per tam tikrą pritraukimą. 1642 †1727.

***) Prie tokių pat išvadziųjų atėjo ir kitas mokslinčius — *Laplas*; dėlto tai šitos pažvalgos ir vadinasi pažvalgomis Kant'o ir *Laplas'o*.

*) Tokią metafiziką reikėmą davė garsus Vokietijos socialistas, Engels.

Jimui; beto, ji yra tik vietinė žmonių grupa, jokios atsakomybės ji neima už valstiją, nė atbulai. Jeigu viena phalanga kur nusisekė, tai aplinkiniai žmonės gali ir sau tokią pat susitvert; ir teip turi citis iki visas svietas pavirs į areną nesuskaitomų phalangų. Toliaus, jeigu norės, galės susijungt į platesnes srytis, išsirinkt bendrus vadovus; galimu daiktu bus, kad visos svieto phalangos susijungs į vieną didelę federaciją su vienu vyriausiu vadu, kurs privalėtų gyvent Konstantinopolyje, kuris tada bus visavietinė sostapilė.

Visokiuose phalangų susitvarkimuose turi būt išpildomas principas liuso patraukimo. Meilė turi būt laisva. Poros gali laisvai susijungt; jeigu joms patiks, — gali pergyvent šeimyniškai visą amžių; jeigu ne — gali, kada nori, išsiskirt.

Darbas phalangoje bus vedamas moksliskais būdais; bet, visą atmetus, jis turės būt padarytas *patrauktinu* (viliojančiu), taikinamas su žmogaus pamėgimu, sugabumu ir išsigalėjimu; kiekvienam darbas bus tankiai permainomas, taikanties su principu lenktynių ir garbės troškimo pavieniuose, kuopose ir serijose. Fourier mato žmoguje linkimą — padaryt visuomet ko nors daugiau už kitą; todėl jis reikalauja padaryt darbą pritraukiamu [masinančiu], idant lengviai ir be skriaudos išnaudot žmogaus palinkimus jo paties naudai. Matoma, teipgi, kad visi nešvariejie ir sunkiejie darbai turės būt padaromi mašinomis.

Darbo vaisiai turi būt išdalinti šiokiu būdu: iš viešo phalangos pelno turi būt išimta kiekvienam jos sąnariui tiek turto, kiek reikia pakaktinam ir išteklingam pragyvenimui. Likusioji tojo bendro pelno dalis turi būt padalita į dvyliką lygių dalių, iš kurių: penkios dalis turi eif ant darbo įrankių, keturios — phalangos kapitalan, tris — paskatinimui talentų ir gabumų. Phalangoje kiekvienas pavienis žmogus turi savo turtą, o nelygybė žmogaus gabumuose netiktai tampa pripažinta, bet reikalaujama. Padalinant turtus phalanga veda apyskaitas su kiekvienu pavieniu žmogum. Nėra teipgi sunkumo rokuotis su tais žmonėmis, kurie savo kapitalą idėjo phalangon: yra paskirti normališki nuošimčiai, teip kaip ir dabar skolinantiems pinigus; jeigu phalangos pramonė kokioje šakoj pakilo, tai toje tampa pakelti ir nuošimčiai. Pavienių žmonių talentai bus apdovanojami ant lygios su alga tiems, kurie vadovauja ir prižiūri phalangos gyvenimą; kiekybę tokių algų ir dovanų nusprendžia phalangos sąnariai rinkimų dienoje. Darbas visai kitoniškai apmokamas, negu dabar. *Sunkus* ir reikalingiausias darbas bus apmokamas geriausiai; po to eina darbas *naudingas*, ir ant galo — *primitnus*. Ar šioki darbą dirbant ar tokį, mokestis bus teip aukšta, kad kiekvienas darbininkas turės progą pastot kapitalistu.

Kalbant apie padėjimą kiekvieno pavienio žmogaus phalangoje, pažymėtinas yra tas, kad moterei užtikrinama pilnutėlė ekonomiška neprigulmybė. Pagaliaus vaikai, sulaukę penkių metų jau pradės turēt savo dalį phalangos turte.

Fourier'o sistema galima pavadīt sumaniausia ir gražiausia utopija, kokios da niekados žmogaus smegenis nebuvo išmislinę. Bet daugumoje savo pamatinių punktų ji priešinasi tam, ką mes patyrēm ir ką mokslas mus pamokino apie žmogaus prigimimą ir tiesas draugijinės evoliucijos. Pavyzdin, jis perdaug aukštai stato žmogaus dievišką prigimimą. Nuo paties prasidėjimo progreso žmogus kovoja su vidujiniu, savyje esančiu gyvuliškumu, tuometarpu Fourier reikalauja paleist tą gyvuliškumą idant liusai žmoguje viešpatantų. Tą jis taiko abelnai prie visos savo sistemos, ir ypatingai prie savo pažvalgų apie jungtves lyčių. Vieton staigaus perėjimo iš draugijinio chaoso (suiruties) į visuotiną harmoniją, jo sistema išverstū dabartinę tvarką, — jau stovinčią ant kelio prie harmonijos, — ir vėla sugražītū mus prie draugijinio chaoso.

Vienok jo darbai ir raštai pilni gilių minčių ir patarimų, ir ilgai ilgai da apsimokės draugijos ekonomistams jo raštus išsimokīt. Būkli, plati ir pertikrinanti yra jo kritika dabartiniojo surėdimo,

jojo eikvonių, anarchijos ir nedorybių. Jo sumanimuose mės randame akilą nuoregumą ir atspėjimą tolimiausiojo, būsenčių žmonių gadynių progreso. Pažymiausias jo užtikrinimas pavieniams ir grupoms plačios liuosybės. Jo sumanytoji phalanga, iš vienos pusės suteikia galę naudotis mokslišku vedimu išdarbysčių ir smogėtis įvairum bendru gyvenimu; iš antros — ji prašalina centralizacijos (suplaukimo) valdžią, valstijinį despotizmą, falšyva patrijotizmą ir tautišką neapykantą. Fourier pranašavo, kad stambiausią rolę draugijos ir politikos išsiplėtojime, žais vietinės grupos, — ar tai mės tas grupas vadintūmė komunomis, parapijomis, arba valsčiais. Ir tenebaido mus nuo jo sumanimų navatnumas vardo, kuri jis davė savo išmislytai grupai; giliai isitėmykim į jo būkliai sutvertas ribas žmonijos ateitei.

Jis net savo phalangai neišsitikėjo; idant neatsirastų tiranija phalangoje, ir idant jai atsiradus galėtų mažuma pavienių atsipirt, jis palieka valią kiekvienam pavieniui turēt savo turtą. Toliaus, pavienio žmogaus turtas yra visiškai *pajudinamas*, t.y. kad jo savininkas, jeigu jam toje phalangoje gyvent nepatinka, jis gali keliaut į kitą, arba nors kraštan svieto, ir ten perkelt savo turtą ir ten pritaikīt savo talentus ir gabumą. Tokie Fourier'o sumanimai duoda daug geistinių pamokinių daugumai šiolaikinių skelbėjų «mokslingojo socializmo».

Ir nors mės Fourier'o sistemą abelnai vadinam utopiška, vienok negalim užginčyt, kad jis pabriežė daugybę skaidrių ruožtū mūsų politiškamjam ir draugijos progresui; ir nors mės samprotaujam, kad pilnas leidimas išplėtojimo žmogaus geidulių — toks kokio Fourier reikalavo, — greit privestū draugiją prie chaoso, vienok tikim, kad ateis toks laikas, kada išsiplėtojimas mūsų proto ir doros prives mus prie plačiausios laisvės, — ir tas įvyks ne nuo parašytū doros įstatymų, bet išauklētū mumise laisvomis ir gromis ekonomiškomis sąlygomis.

(Toliaus bus).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Prancuzija. Katalikiškų bažnyčių klausimas dar tebecina vi-soje karštybėj. Savaitė atgal, Rymo popiežius pradėjo rodyt tulus nusileidimus, ir paliepė Prancuzijos kunigijai taikīties su valdžios noru. Tas noras, pakol kas, išsireiškia tame, kad kunigai turi rendavot bažnyčias nuo valstijos ir laikyt pamaldas, kaip ir pirmiau buvo. Laikraščiai sako, jog ministeris apšvietos Briand (margasis socialistas), paliepęs visiems policijos prefektams, nurendavot bažnyčias kur tik kunigai padarys ant metų kontraktus.

Vokietija. Suskaičius rinkimų balsus, pasirodė, jog socialistai beveik pusę sėdynių reichstage pralaimėjo. Klerikalai veik visas sėdynes atgavo. Socialistai teturės 43 sėdynes iš viso. Vienok dalykas išeina teip, kad socialistų balsai dikčiai pasidaugino: metuose 1903, mus draugai turėjo balsų 3.010.756, o šimet — 3.251.005. Užaugo 759.75! Tokiu būdu socialistų balsai užaugo daugiau negu kurios nors iš politiškų tēnykščių partijų. Socialistų laikraščiai sako, kad jų partijos balsai užaugę šimet daugiau negu ketvirtadalį milijono! Ir vienok socialistai prakišo. Kodėl? Reikia suprast vietines rinkimų sąlygas. Rinkimuose pastatė kandidatus keturiolika partijų: du sparnai konservatų, tautiečių-laisvamanių, centristų arba katalikų, «žmonių partija», dvi šakos pirmievių arba kapitalistų radikalų (teip. vad. laisvamanių!), gnefs'ų, lenkų, antisemitų, alzatiečių, ūkininkų sąjunga, agrarų ir teip vadinamų «laukinių» arba neprigulmingųjų partija. Kiek žinoma, naujan reichstagan pateks atstovų: 81 konservatų, 26 agrarų ir antisemitų, 108 centristų, 56 tautiečių laisvamanių, 48 pirmievių arba kapitalistinių radikalų, 43 socialistų, 20 lenkų, 12 neprigulmingų. Sulyg

balsų turėtų socialistai atstovų ne 43, bet 120. Bet kad visos kitos partijos — buržujinės — susivienijo prieš socialistus ir stojo už kaizerio politiką, tai socialistai, darbininkų užtarėjai, turėjo pralaimėti. Siaura čion vieta išaiškinimui tos biarios manipuliacijos, bet mes tik privedam faktus. Taigi, vienok, socialistai nieko nepralaimėjo, bet išlaimėjo. Parlamentarizmas revoliucijiniam proletarijantai kelio nė kiek neužkirto,

Kuba. Šitoji sala jau nuo keliolikos metų stovi po globa Amerikos. Globėjai, Amerikos kapitalistai, nuolatos muilino akis kilsantiems kubiečiams, kad Amerika duosianti jiems pilną autonomiją. Bet kad kubiečiai nenusiramina, ir net pradėjo apsireikšt tarpe jų revoliucijinis judėjimas, tai Amerikos kapitalistų valdžia savo prizadus štai kuom patvirtino: vieton 5.000 amerikoniškų sargybinių Kuboje, nusprendė nusiųst tenai jų 10.000. Menama, kad tai žingsnis prie žadėtosios autonomijos!

Svedija. Sausio 16 atidarytas parlamentas, kuriam karalius, prakalboje nuo sosto, perdayė tokį įnešimą, jog visos Švedijos liaudei duodasi lygios balsavimų tiesos. Ant kiek tos tiesos šildys vargingą darbininkų kliašą Švedijoje, dar tuomtarpu nežinoma.

Rusija. Praėjusią savaitę praskambėjo po visą Rusiją da vienas teroristų aktas: Penzos gubernatorių Aleksandrovsky, išeinantį iš teatro nušovė jaunas teroristas; vaikas da nušovė ir pripulusį policijantą ir teatro prievaizdą sužeidė, paskui ir pats nušovė. Sužinota, jog tai jaunas žydukas iš Saratovo, Hitterman.

Vas. 10 Maskvoje, karės lauko teismas nusprendė nužudyt 8 mergaites; jos paeina net iš aukštų giminių, prigulėjo prie socialistų revoliucionierių ir dalyvavo suokalbiuose ant užmuštųjų: Ignatjjevo, Launitzo ir Aleksandrovschio.

Rinkimai baigia eit. Kova tarp konstitucijinių demokratų [kadetų] ir socialistų visur verda; tankiai, nežiurint į abejų susijungimus, iškišla vaidai; ir nors abeji tankiai prakiša, tečiaus Dūmos didziūma žada but pilnai radikališka, — t.y. carizmui priešinga ir togidėl sakoma, kad ji ilgiaus dviejų mėnesių negyvuos.

PARTIJOS REIKALAI.

Chicago, Ill. — 27 Sausio 4-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą, kuriame suvedėm apyskaitas nuo tarptautiško balius atsibuvusio 1 sausio; aukų surinkta revoliucijos reikalams 17.80, kurie jau perduoti «Kovos» Redakcijon. Pelno nuo balius liko 156.65 kuriuos po ilgų debatų paskirstėm sekančiam; «Kovos» Fondan 40.00; revoliucijos reikalams 50.00; likusius 66.65 paskyrė įsteigimui knygyno. — Vardan gerovės žmonijos reikia ištart ačių visuomenei už skaitlingą atsilankimą į tą balių teipogi ėmusiems dalyvumą koncerte kalbėtojams ir deklematorkoms, teipgi ir latviam be jokio atlyginimo; ypatingai ačiu M. Damijonaitienei už padovenotą mandaliną iš laimėjimui, kas ne mažą naudą atnešė.

Toliaus buvo svarstyta sekanti dalykai.

1. Susirinkimas pripažino už reikalingą atkreipt atydą «Kovos» Redakcijos ir draugų, kurie renka apgarsinimus į «Kovą», kad ne būtų priėmami ir talpinami apgavingi apgarsinimai «Kovoje»; tokie apgarsinimai reikia palikt tiems laikraščiams, kurie žiuri į privatišką pelną.

2. Nutarta paduot įnešimą, kad mokslaeiviai, kurie lanko aukštesnes mokyklas Amerikoje ir prijaučia socializmui, kad būtų priėmami už sąnarius LSPA. be mokėjimo mėnesinių; mums regis, kad iš tokių mokslėivių, kai kurie turėdami gabumą literatiškam darbe gali atnešt mūsų organizacijai ne mažą naudą (geistina, kad tas mūsų įnešimas įvyktų, jei ne ankščiau, tai nuog III-čio Susivaziavimo).

3. Įnešimą 19 tos kuopos pripažįstam ne praktišku; garsinimas aukų per visus laikraščius apsunkjs visuomenei kontroliavimą pačių aukų, teipgi apsunkjs «Kovos» statėjus be reikalingu darbu; tiktai tų pravardes garsint, kurių aukos bus prisiūstos «Kovos» redakcijon.

Išrinkta naujos kuopos komitetas: organizatorius. A.Ži montas (3120 So., Halsted st.); fin. sekr. J. Szvirmickas (2302 Auburu av.); prot. sekr. Galskis (10 Dean st.); izd. A. Kalinauskis (1952 45-th str.).

Sekr. P. Galskis.

Springfield, Ill. — 29-ta kuopa, susirinkime 20 sausio, svarstėm pranešimą 52 N «Kovos» p. m. ir nutarėm atsiųskt į visus draugus mūsų partijos, kaslink susilieji su «Socialist Party».

Mums labai būtų geistina susiliet, suvienyt mūsų darbininkų spēkas į vieną proletarų armiją, ant lauko politiškos ir ekonomiškos kovos su prispaudėjais ir alintojais darbininkų luomo ir visa kapitalizmo tvarka. Bet svarbiausias klausimas čionai iškišla, ant kokių išlygų mes galėtume susivienyt? Mūsų organas «Kova» praneša teip: jeigu mes, lietuviai socialistai norėtume prisidėt prie amerikonių socialistų partijos ir turėt visas toje partijoje sąnarybės tiesas, tai turime: 1) mokėt kas mėnuo jų tautos išdan po 10c; 2) valstijos išdan — po 15c. Mokėdami po 25c kas mėnuo turėtum šiokias privilegijas: balsą referendum'uose ir rinkimuose galėtum pastatyti iš lietuvių socialistų kandidatus ant urėdų. Kaip matosi dartinės, mes neturime jokių tiesų politikoje; vien galime rinkimų laike atiduot mūsų balsus už «Socialist Party'jos» tikieta; bet iš mūsų lietuvių socialistų mes negalime statyt kandidatų į jokus urėdus, nes minėta amerikonių socialistų partija nepripažįsta mums tų tiesų už tai, kad mes nemokam mokesčių išdan jų partijos. Tame guli visas klausimas ir jis reikalauja šalto ir atviro mūsų apsvarstymo.

Suprantame, didžiausias mūsų uždavinys yra propaganuoti socializmą tarpe mūsų brolių lietuvių darbininkų, pakelt jų sąmonę prie supratimo reikalų vargingojo darbininkų luomo. Su tuom tikslu mes stengiamės įkurt mūsų literaturą, išleidziam laikraštį ir ant to kiekvienas mūsų Partijos sąnarys mokame įstatymišką mokestį: 20 centų Partijos išdan ir 5c kuopų išdan; viso 25c kas mėnuo. O jeigu prisidėt da prie amerikonių socialistų partijos, tai jau suaugtų mokestis dvigubai: vietoje dartinės 25c kas mėnuo, turėtume mokėt 50c. Klausimas, ar tas neapsunkintų ir podraug nesusilpnintų mūsų spēkas ir ar ne pakenktų mūsų didžiausiems troškiniam — t.y. agitacijai tarpe lietuvių darbininkų? Apvsvarstyt reikia gerai.

Nors mēs, kaip darbininkai-proletarai, gerai supranta-
me, kad suvienytoms visų tautysčių spēkoms galētume dau-
giaus nuveikt ir veikiaus įvykint tulus iš mūsų šventų ir tei-
singų reikalavimų; bet juk mēs matom, kas labiausiai truk-
do darbininkus nuo visatinos vienybės, tai – stoka mokslo ir
supratimo, skirtumas pažvalgų, kilmės, įvairumas kalbų ir
t.t. Darbininkai, prisžiūrėkime į siurbėles mūsų kraujo, pra-
kauto ir gyvasčių – kapitalistus. Jie nepaiso įvairumo kalbų,
kilmės, tautystės, tikėjimiškų pažvalgų; jų tautystė, tai –
kapitalizmas; tikėjimas, tai – auksas; visos pasaulės kapita-
listai yra dračiai susivieniję, kad tuomi lengviaus būtų jiems
lengviau išnaudot darbininkus. Kapitalistai, kaip juos nepa-
vadintume: tituluoti carai, karaliai, kunigaikščiai, arba Ame-
rikos milijonieriai, Rocketeleriai, Morganai, Carneges, Van-
derbildtai, visoki pabirkantai, žemvaldžiai, — kurie milijonus
vargių darbininkų priverčia sau vergaut, — iščiulpia jų spē-
kas, ir šimtus gyvasčių pirm laiko nuvaro į kapus, suteriotus
ir sužeistus dirbtuvėsna darbininkus išmeta laukan ant gat-
vės be pasigailėjimo. Bet visi kapitalistai, nors ir susijungę
tarptautiškai vienybėn, vienok savo reikalus atlieka vis tose
kalbose, kur jie gyvena. Kodėl? Dėlto, kad gimtą kalbą su-
pranta minios, kurias jie vergia. Jeigu tat mēs esam vergia-
mi įrankiu tautystės, kodėl tat mums nepanaudot to įrankio,
kad nuo vergystės atsiliuosuot? Mums reikia, kad minios su-
prastų socializmą; o jos supras tiktai tada, kada mēs kalbė-
sim ir rašysim suprantamu liežiuviu. Atminkim, kad labai
maža dalelė tėra lietuvių gerai suprantančių anglišką, gerai
ištobulintą ir civilizuotą kalbą.

Su sociališka meile visiems mūsų Partijos draugams

Senas Krivaitis.

Delei referendumo No. 2.

KELETAS kuopų jau prisitūnė nubalsavimns, kas priver-
čia mane antrą kartą kreiptis į kuopas pranešant, kad
dabar pakol balsuot yra per anksti, nes pakol dalykas da ne-
apkalbėtas užtektinai, o ir gal katra iš kuopų paduot priedą
ar pataisyt įnešimą; tokiu budu persimainys balsavimo tvar-
ka. Apie tvarką balsavimo bus pranešta 7 arba sekančiam
num. «Kovos» ir tik tad balsavimai bus ant vietos. Iki tam
laikui gauti nubalsavimai nebus rokuoti (kuopos išsiuntusios
nubalsavimus malonėkite užsitėmyt). Šitas referendum bus
pervestas su didžiausiu formališkumu dėlei svarbumo dalyko.

Šiuomi paduodu sekantį nutarimą (gautą per C. Organi-
zatorių 1 vasario).

« 16 kuopa LSPA. Meriden, Conn., susirinkime 20 saus.
« vienbalsiai nutarė, kad įnešimas 19 kuopos yra nelega.
« liškas; vardai be pinigų negali but garsinami mūsų
« organe «Kova». Pasirašo kuopos rašt. S.C.Bakanas.

4-ta kuopa Chicago, Ill.

« Susirinkime 27 sausio išsitarė priešais įnešimą 19-tos
kuopos, nes tai yra nepraktišku: 1) garsinimas aukų per ke-

lis laikraščius apsunkijs visuomenei kontroliuot įplaukimą au-
kų; 2) apsunkijs «Kovos» statėjus bereikalingu darbu».

Pasiraše sekr. 4 kuopos P.Galskis.

28-ta kuopa Shenandoah, Pa.

« Susirinkime 3 vasario apsvartėm dalyką visapusiškai,
ir priėjom prie išvedimo panašaus į drg. Bagočiaus straipsnį
N 4 «Kovos».

Pasirašė A.Baltrušaitis, Sekret.

Su broliškais sveikinimais perduodamas partijai

2 Vasario,

A.Petratis, Centro Organiz.

Rochester, N.Y. — 7-ta LSPA. kuopa, susirinkime 27
saus. apsvartėm visapusiškai 19-tos kuopos sumanimą pa-
duotą 2-ram referendumui, ir draugai išreiškė nuomonę, kad
tas sumanimas reikia panaikjt pirm balsavimo.

Pasarga. Visiems gerai žinoma, kaip pirmasis referen-
dum — perliejimas tų šc «Kovos» Fondan, — naudos nesu-
teikė; viskas, tai sugaišo keles valandas laiko redakcija ir
balsuotojai. Kas dar to nesupranta, kad «Kovos» Fondas ir
partijos išdas dengia tą patį stogą ir su taja pačia medega.
2 referendum, jeigu teip nusisektų, pagal sumanimą 19-tos
kuopos, tai kokia būtų iš to nauda? Viena, daug brangaus
laiko sugaištytų redakcijai, antrą-daug vietos «Kovoje» užim-
tų; 3-čia – tai būtų bereikalinga reklama, galiaus išeitų, kad
mēs ištikro daug laiko gaišinam per stoką taktikos ir plataus
bei sąmoningo apsvartymo.

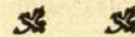
Dėl viršui minėtų atžvilgių, mēs patariam 2-rąjį refe-
rendum'ą panaikjt.

7-ta LSPA. Kuopa.

Springfield, Ill. — Mūsų 29-ta kuopa, apsvarsčiusi vi-
sapusiškai įnešimą 19-tos kuopos, išradome nepraktišku: vie-
na dėlto, kad mūsų organas nėra tai tinklu žvejojimui vardu
kur kas aukavo; kas nor pagarsint vardus ir aukas «Kovoj»,
teprisiunčia aukas į jos redakciją; antra, būtų veltus darbas
ir apsunkinimas redakcijos darbininkų, o naudos iš to nebu-
tų nė patiems aukautojams, nė revoliucionieriam, nė mūsų
partijai garbė, — išrodytų, lyg kad mēs neturėdami ką nau-
dingą veikt, mėginam kult šiaudus be grūdų. 29-ta kuopa
nepritarėm ir esame priešingi prieš visą įnešimą mūsų drau-
gų 19 kuopos.

Su sociališka meile,

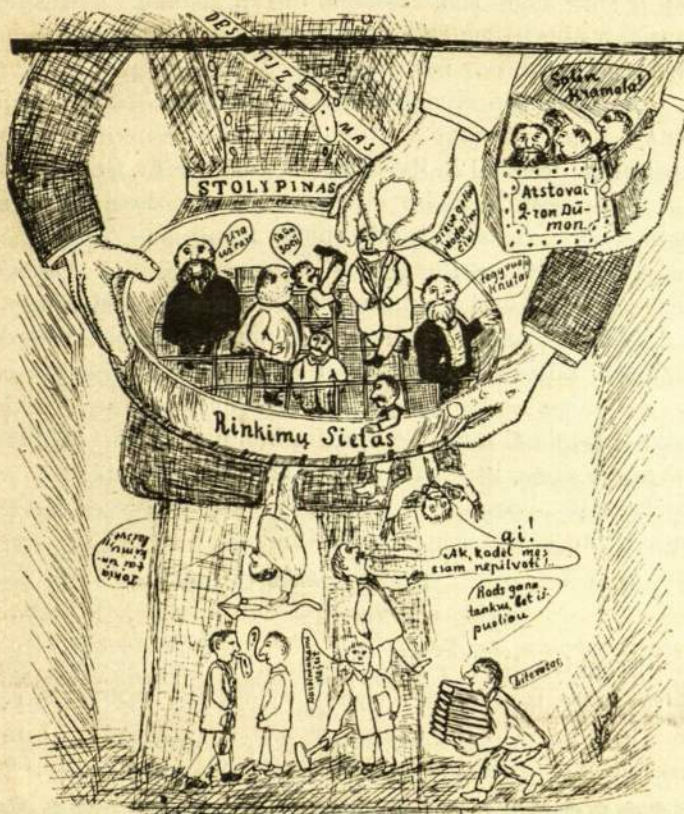
Fin. raštininkas J.Klembauskas.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kaip sumazjt rentas. — Per visą rudenį New Yorke, tulame
kliube, buvo laikytos lekcijos apie rendų klausimą, — klausimą
tokį baisų New Yorke proletarams. Ižymiausia eilė lekcijų buvo
perskaityta D-ro Adler. Jis išrado naują plianą išrišimui rendų
klausimo. Anot jo, New Yorke miesto valdžia turi nupirkt dide-
lius plotus žemės priemieščiuose, išbūdavot ant jų dailias kva-

tieras ir nurendavot jās darbininkams už pačius tik namų kaštus. Ir išskaitė jis, kad miestas galės už pusę prekės pigiau nurendavot, per trumpą laiką išrinkus pinigus ir namai liks miestui visai dykai. Gerai žmonėms. Su tuom tikslu Dr. Adler organizuoja tam tikrą sąjungą, kuri stengsis pati jo planą įvykdyti, jeigu neišims to padaryt New Yorko miestas.

Antri rinkimai į Dūmą Rusijoje, paprastai dabar visur vadinasi «Rinkimų sietas». Stolypinas, ministrų pirmininkas turi rankoje tą sietą ir sijoja naujon Dūmon atstovus; visi darbininkai ir jų užtarėjai, iš sieto iškrinta; lieka tik stori buržujai, ponai, kunigai ir juodašimčių apaštalai, tuos carizmas ima iš sieto ir krauja savo krepšin. Ar bus tokia Dūma žmonių parlamentas? Ką idijotai atsakys, nežinia; protingas žmogus sako: jeigu Dūmoj vadovaus juodašimčiai, tai ji bus «caro dūma»; jeigu Dumon pakliūs daugiau žmonių išmintingų, tai ji bus išvaikyta. Tėmysime ir matysime.

Bolis Vytautas.

Buvęs nebuvisios «Pasaulės» išleistojas.

«Kovos» N 3 pranešdamas apie sugriuvimą «milijoni-nės» mūsų tautiečių kompanijos «Association Mercantile Co.», Brooklyne, parodžiau pirmąjį jos vadą «Mencikovą»-Jocį, suareštuotą ir, kaip girdėt, išvežtą į Chicagą, kur turėsianti but jo byla už tai, kad jis pernai apie šitą laiką budamas da Chicagoj (prieš įkurimą «Cosmop. Trading Co.» New Yorke) pardavė vienam savo «brolui»-lietuviui svetimą ukę (farmą), prie kurios jis jokių nuosavybės tiesų neturėjo.

Dabar reikia parodyti arba geriaus sakant — nuplėšti narves nuo antrojo kompano, pereitą kartą minėto, Bolio Vytauto.

Pirm, negu atidengsim narves (maską), užsiduodu klausimą, kodėl mūsų kunigai tylėjo apie Vytautą? Skaitytojai gal stebėsis iš to mano klausimo, sakys — kągi čia turi kunigai? Nemislykit vienok, kad aš seku laisvamanių taktą ir tik jieškau prie kunigų priekabių, kur galima, ir kur negalima...

Tai-gi, turiu iš syk atsakyti taip, kaip lengva bus kiekvienam suprast. Kunigai, tylėjo, kad nematė sau pavojaus iš to, ką B.Vyt. varo sau biznį ir laikraštį žada išleisti kad ir pirmievišką, bet neužkabinantį nė tikėjimo, nė kunigų reikalų; o antra, garsinti apie išklydusį iš kunigiško biznio savo buvusįjį draugą — negražu ir pažeminimas bažnyčios šventos. Teip — Bolis Vytautas yra kunigas, seniai mums pažįstamas kaipo klebonas Škotijoje, o pastaruoju laiku Amerikoj St. Louise — tai kuniga Š l a m a s.

Tai nėra jokia paslaptis, apie tai visi žino, tik laikraštioj gal pirmą syk dabar atimu tas «Vytauto» narves.

Kun. Šlamas keletą metų atgal nuolatos buvo «garbinamas» tai «Ukininke», tai «Naujienose», dėl jo vaidų su parapijonais Škotijoje. Atvykęs į Ameriką, matomai visai permainė savo budą, ir buvo tiek pirmievišku, kiek tik galima buti katalikiškam kunigui.

Pagalios, pereitą vasarą jis metė St. Louiso lietuvių parapiją, užsizeldino viršugalvį ir smakrą ir atkeliavęs į Brooklyną rengėsi įkurti minėtą laikraštį «Pasaulę». Gali-but, kad išsyk turėjo gerus norus, bet pradėjęs darbą, pasirodė, kad laikraštis išleisti ne taip lengva, kaip kunigu buti, ir pelnas iš to ne taip artymas. Jis gyrėsi neseniai atvažiuavęs iš Lietuvos, paeinąs iš žemaičių bajorų, turįs apie 30 tukstančių dolerių, su kuriais norįs pradėti išleidinėti laikraštį.

Tas vienok neišėjo nuosekliai, ir daugelis brooklyniečių ėmė spėti, ar ne juodašimtis koks išplėšęs kokią kasą ir atbėgęs į Ameriką. Ypač labiau pradėjo abejot, kad Vyt. nesisakė iš kurios vietos atkeliavęs ir tt.

Tuo tarpu Vytautas-Šlamas susigiminiavo intereso ryšiu su Mencikovu-Jociu. Tuojaus permainė kompanijos vardą, pradėjo kurti sankrovą (galenterijos ir knygų) ir spaustuve. Persikėlė į Brooklyną ir čia ištikrųjų atidarė krautuve ir spaustuve; spauzdinamuosius darbus pradėjo dirbt, bet laikraštį vis neišleido ir neišleido iki galui, nors prenumeratą rinko, įvairiais pritraukimo budais; be to šipkortes pardavinėjo, pinigus siuntė į visas pasaulės dalis, o... gal tik į du kišeniui, jei ne į vieną — Jociu, kurš buvo kaipi kasierium, arba pinigų tvarkintoju.

Jau visas New Yorkas ir Brooklynas (t.y. ten buviai lietuviai) žinojo, kad Vytautas, tai kun. Šlamas, daugelis žinojo garsųjį apgaviką-vagį Jocių, bet — stebėtina! — lindo į tų šelmių varžą lyg galo jieškodami. Ir butų da geriau pasisekę aniems prigaudinėt, jeigu but neišsidavęs Vytautas. Katalikai pradėjo šalintis, neit su reikalais, dėlto, kad jis pametęs kunigystę; laisvieji gi šnairai žiūrėjo, kaipo į neseniai

buvusį priešą...

Bet ir teip nemažai pasisekė apvalyt didį akcionierių burį ir ypač savo darbininkus (3 ar 4), kuriems mokėjo akcijomis, o už paskutinę savaitę visai nemokėjo.

Akcijonieriai dabar daro mitingus, rodavojausi, kaip atsiimti savo pinigų. Pavogė arklių, pridėk ir balną...

B.Šlamas, areštavus Joci, dingo nežinia kur. Buk detektvyvai jį gaudą. Girdėti, jis dabar New Jersey valstybėj kolektuoja po lietuvius kaip kunigas ir buk ketinas sutvert papripiją. Jis kunigiškų tiesų nenustojes, o į dorą nežiuri nė vyskupas, kuris jį matomai priima.

Juozas Puđulis.

Korespondencijos.

Springfield, Ill. — 27 saus. atsibuvo pirmas šių metų Viet. L. Rev. Šel. K-to sukvietas viešas susirinkimas. Žmonių susirinkime dalyvavo skaitlingas burys. Šitas susirinkimas nors ir nebuvo per laikraščius bei lapelius garsintas, vienok lietuvių susirinko: čia žmonės jau ir be didelių raginimų susieina. Susirinkimo svarbesnius reikalus atlikus, toliau traukėsi prakalbos, dainos ir deklamacijos liki vėlyvam laikui nakties. Kalbėjo vietiniai draugai. Deklemavo eiles mergaitės: Ona ir Alena Karaškiutės. Dainavo keturi vaikinai. Iš to visko žmonės, matyt, buvo labai užganėdinti, ką liudija jų gražus užsilaikymas ir delnų plojimas. Labiausiai susirinkusiems patiko mažų mergaičių cilių deklamavimas. Dar

Monologas.

Parašė: K. KLEVAS.

(*Senas drarponis, sėdėdamas ant kanapos darbinio kambario, skaito laišką. Truputį užsimastęs trina sau kaktą ir prabyla*): E, viskas eina veršio taku, pane. Kur dingo tie brangūs laikai, — laikai baudžiavos, kada galima buvo su muziku, pane, art ir akėt!.. Patįs kunigai, pane, šaukdavo iš ambonijų skarmaliams: jog visi ponai yra nuo dievo jiems paskirti; už tai jeigu ponas tau kirto, pane, per vieną žandą, — pastatyk be murmėjimo ir kitą! Ir kas per puikus žmonės tąsyk buvo! Ot, pane, čia sukaposi su džindžiaru (bizūnu), kaip šunį koki, žiūrėk, vos pašliauždamas, kraujais aptekęs, keleis eina, bučiuoja kojas! Ot, pane, tąsyk tai — suprantu; kiekvienas «muzikas» žinojo kas jis esąs, žinojo, pane, ką reiškia žodis «ponas»...

Kaip šedien atmenu vieną atsitikimą, nors jau praėjo, pane, 60 metų nuo tų brangių laikų. Buvo pas mano nabašninką tėvuką tarnas, vardu Lauras; tai, pane, buvo žmogutis! Subausi, būdavo tuo puls ant kelių ir nuolankiai, pane, bučiuodavo kojas kad tik nenuštum; kiek kartų būdavo spardysi kaip šunį, pane, o jis — kaip tykus avinėlis, tik ašaras apsišluostydavo ir vėl linksmas. Vleną kartą išėjau ant medžioklės, pane, paėmiau su savim ir Laurą panešiojimui krepšio. Nuėjova miškan, aš ir sakau jam: lipk,

daugumas buvo suvis nematę nei girdėję, kad mergaitės keturių–šešių metų teip gali išmokyti gražiai kalbėti. Kai—kurie stebėjosi ir tarp savęs kalbėjo: tai rods, girdi, stebuklai — jau ir kudikiai ima prakalbas sakyti!.. Butų linkėtina, kad ir kiti tėvai bei motinos stengtųsi savo vaikučius panašiai išmokyti. Maziems vaikams, tai didžiausias skarbas ką nors iš rašto savo gimtoje kalboj išmokyti. Tokiu budu jų jaunas protelis tobulinasi ir jame auga meilė savo tautos ir žmonių. Tautiškoje dvasioj ir apšvietime vaikai auginami, užaugę buna parama savo gimdytojams ir visai žmonijai.

Sekantį susirinkimą nutarta laikyti 24 vasario toj pačioj vietoj. Aukų sudovanota revoliucijai 15.60. Kankiniams 25c. Atsitraukia lėšų 1.12. Pasiūnčia «Kovas» rėdystėn 14.73.

Butų geistina, kad ir kitų miestų broliai lietuviai šiuose metuos sukrustų smarkiau darbuotis labai mus tautos ir išliuosavimui tėvynės Lietuvos iš-po carizmo valdžios. Darbuokimės, brangūs broliai ir sesutės; švieskimės, vienykimės ir mokikimės, kad šįmetą liktume žmonijos istorijos knygoje pažymėti kiltais darbais ir mūsų susipratimu. Kuotankiausiai darykim viešus susirinkimus, rengkim prakalbas, rinkim aukas sušelpimui mūsų kovojančių brolių. Tuomi pasirodysim svieto akise, kad ir mes esame žmonėmis, kad ir mes atjaučiame savo vargus, ir norime sau ir savo tėvynei laisvės, kaip ir kitų kraštų žmonės darbininkai.

Vincas Cerniauskas,

Brooklyn, N.Y. — Apsigyvenęs kokie metai atgal Brooklyne tulas lietuvis, B.Vytautas, išpradžią uždėjo knygų krautuvę po No. 102 Grand str. Atsilankęs keletą sykių pirkty knygų išgirdau kad žada išleisti ir laikraštį vardu «Pa-

Lauruk į šitą medį ir kukuok! Kaip žaibas, pane, ilėkė į medį, — pradėjo kukuoti: bet tokiu virpančiu balsu, kad net pradėjo mane judinti. Kaip tik susilaikiau, pane. Nuėmiau nuo pečių šaudyklę; a-a-a, sakau, — tai čia vištvanagys, pane. Ištiesiau — pykšt, ir mano Lauras, kaip pelų maišas, plumtelėjo ant žemės! Parėjęs namo pasiūnčiau du vyru, — liepiau užkast ten pat po medžiu; ir niekas neišdrįso apie mano medžioklę nė žodžio, pane, prabilt. Ot, pane, padaryk dabar teip, — muzikai sudraskytų tave! O laikai, kada jūs sugrišit; jau turbūt nesulauksiu aš jūsų! Senatvė, pane, pargriovė (*užsikosti*). Parkankino mane tie sermėgiai, pasmirdėliai; kad ne jie, ar būčiau teip greit sulaukęs tos plikės, kokią dabar, pane, turiu; net sarmata prie gerų žmonių pasirodyt, — kaip su porcelio puodyne, pane!..

Nuėdė ir plaukus tie prakeikti muzikai!

Pernai vasarą buvau išvažiuojęs Paryžiun, — sakau, gal nors truputį pasilsės nervai, kuriuos galutinai sugriovė, ypač paskutiniame laike, tie skarmaliai; bet kur tau, neprabuvau nė mėnesio, kaip štai rašo ūrėdas, jog muzikai sudegino Padubisį. Pašokau, kaip įgiltas, pane. Sudegino Padubisį, — sudegino mano mieliausį palvarką! Tas dar būtų niekas, pane, nes Paryžiaus gyvenimas greitai priverčia užmiršt nelaimes; bet į kelintą dieną apturiu, pane, telegramą nuo tarnų, kad ūrėdas nušautas ir muzikai baigiai rugius kirst. Čia, pane, jau daugiaus nedaturėjau; ant greitosios pasirengiau į kelionę ir neatsisveikinęs nė su tais, kurie mane «grafu», pane, vadino, leidausi namon. Visą kelią, pane, nė akių nesudėjau. Persistatė man degantis Padubisis, užmuštas ūrėdas, surūke

saulė». Sykiu dasigirdo, kad ten pat buvęs ir «Pasaulės pirkliškas susivienijimas». Syki nuėjus, rodos gruodžio mėn., pr. m. į minėta krautuvę, pirkty knygutės, tas Vytautas priėjęs man ir sako: «Ar žinai, Tamista, jau tiek daug knygų iš mūsų perki, — paimkite, Tamista, ir šėrą (akciją). Męs nuo kiekvieno dolerio nuleisim 10-tą procentą ir už įdėtus pinigus, gale metų, gausite 8 proc., o gal ir daugiau; kurs ims 10 akcijų, tam eis dykai laikraštis «Pasaulė»... Ir daugiau jis man kalbėjo vis apie savo korporaciją. Gyniausi, kad neturiu pinigų, žadėjau kitąsyk ateit, vienok prikalbėjo paimt 2 akciji. Namu parėjus, papasakojau draugui, ir jis paima 5.

Po tulo laiko išgirstam, jog minėta korporacija uždaryta policijos, pirmsėdis suimtas kalėjime sėdi, o Vytautas nežinia kur dingo; 5 sausio busenti licitacija. Tą dieną aš neėjau nė į darbą; nuėjau pažiūrēt, nagi duris užrakintos, o prikljuota popiera rodė, kad licitacija atidėta ant sausio 7. Atėjus paskirtam laikui abu su draugu, pirkusiu akcijas, nusukubėjom su tikslu ką nors už akcijas atgaut. Žmonių priejo daugybė. Mašinas pirmiausiai nupirko. Potam laikrodžius: keletas kišeninių menkos vertės ir sieninis. Spaudinamų mašinėlių keletas buvo matyt. Knygų jau nebuvo matyt nė vienos, išimant keles maldaknyges; viduj krautuvės stovėjo 2 didelės skrynios, kas jose supakuota, nežinē. Gal knygos? Religiškų dalykų irgi keletas buvo matyt, apstatytų ir apkarstytų ant lentynų, ir kitokių menkos vertės mažmožių. Geležinė šėpa su stovyla S.P.B. dešinėje pusėj.

Matydami, kad iš to nieko negalėsme pasinaudot, nebelaukēm ilgiau, ir išėjom atsisveikinę su akcijoms. B.Vytauto ir A.Menčikovo, nebuvo matytis. Girdėjau, kad kai-kurių žuvo po 10.00 toje vandeninėj «korporacijoje».

Tokiu budu užsibaigė «Lietuviškai Pirkliškas Pasaulės

mužikai, nupiauti rugiai, Lauras... Visas drebėjau, kaip rudens lapas; prijaunčiau ką tai labai baisų. Parvažiavau... Nespėjau įžengt į kambarį, kaip lyg iš žemės išdygo būris darbininkų — kumečių, kurie, vieton pasveikint savo poną, pradėjo reikalaut velnias-žin, kokių-ten, lygšiol dar negirdėtų pagerinimų. Būk jiems šėsas perilgas darbas, maža alga, prasti gyvenimai, prasta ir mažai linams ir bulvėms žemės ir... ir... (*sunkiai užsikosti*). O laikai, laikai, ko-aš sulaukiu! Visus plaukus, pane, nuēs tie šiurkštuoliai! Ir teip, pane, pripliaupė jie man pilnas ausis su savo reikalavimais, pridurdami jog nebeisiai į darbą, kol visi reikalavimai nebus išpildyti. Iš pradžios maniau, kad tai kvailos zaunos, kad prabuvę dieną stos visi darban, už tai laikiausi, priešinaus, maniau su revolveriu visus kaip žasiukus išžnaibyt. Bet praėjo čielas savaitė, — nė vienas, nė galvos nekiša laukan iš savo urvų; ir ne «daj Bog», jeigu nueidavo ūrėdas varytų, tai jau šluotų neparagavęs nė iš vienos kumetinės neišėidavo. Matau, pane, kad blogai, — pusę rugių mužikai nusipiovė, kaip girdēt telkiasi ir prie antros pusės; kiti jai vai teipgi reikalauja valimo, reikia priruošti žemę rudeninei sėjai; nors persiplėšk! O čia, pane, nė vienas kumetis nelenda iš stubos. Niekai bus, tariau sau, reikia griebtis už kokios gūdrybės. Paliepiu sušaukt tuos gyvulius ir sakau: «Ką jūs mislinate, ar jūs norit mane be laiko išvaryt iš šio svieto? Kodėl ligšioliai jums buvo gerai, bet dabar, kada priviso kas-žin kokių ten cicilikų-valkatų, ir jūs pradėjote sekti jų pėdomis. Reikalaujate geresnių gyvenimų; tas tiesa, truputį jau aplūžė, bet visgi gyventi tokiems kaip jūs galima. Tik pamislykit, ar ne sarmata būtų gyvent tokiems surūkė-

susivienijimas», o garsintas laikraštis «Pasaulė» negimęs numirė.

A. Rukas.

Chicago, Ill. — 20 saus. 4 kp. LSPA. surengė apvaikščiojimą «Kruvinojo Nedėldienio» atminčiai išsiverzimo revoliucijos Rusijoje. Minėtame apvaikščiojime žmonių susirinko gana daug, salė buvo paimta nedidelė, tai prisirinko pilna, teip kad daugumui prisiėjo stovėt. Salė buvo papuošta dviemis vėliavoms: raudona ir juoda; ant raudonos rašė: «Szalin carizmas, lai gyvuoja laisvė!», o ant juodos: «Garbė krituosiems už laisvę!». Tas daugumo atkreipė atydą ir perskaitė tuos žodžius, sunkiai atsiduso. Susirinkimą atidarė draugas Jančauskis, po jo tuojau kalbėjo anglas Mc Carti, kuris gana plačiai išdėstė kaip Amerikos kapitalistai išnaudoja vargšus darbininkus. Toliaus kalbėjo Kaitis, nurodė, kad tik tada žmonės bus laimingi, kada įvyks socializmas. Deklamatorkos buvo trys: Vencutė, Laukiutė ir Kabašinskiutė, kurios savo puikioms deklemacijoms daugelį jautrių širdžių sujudino. Kalbėjo teipgi ir viena iš gabiausių mūsų moterų kalbėtojų, draugė M.Šeškienė. Pradėjo kalbą, nors truputį silpnu, bet pilnu jautrumo ir energijos balsu: «Šalin carizmas!» Gyvais savo jausmais perstatė dabartinį baisų padėjimą laisvės karžygių. Teip aiškiai, kad rodos žmogus matai, kaip išalkę vaikai, verkdami prašo motinos duot duonos nors mažą šmotelį. Tiesa, mačiau salėj daug žmonių labai sujudintų, nuo tos kalbos. — Garbė tokioms kalbėtojoms; nenustokit energijos, dirbkit, o tas sunkus darbas ateity atneš didelę naudą. Savo kalbomis prikelsite daug brolių ir seserų miegančių sunkiu miegu. Toliaus kalbėjo dr. Graičiunas; nurodė šios

liams, tokiuose namuose kaip gyvena ponai. Paskui vėl, norite geresnės ordinarijos ir dar vėl visokių nebūtų daiktų, bet ar pamislijojot kada nors apie tai kas jūs esate, ar jūs galite susilyginti su ponais? Atminkite, pane, kad esate sutverti dirbt ir joku būdu nuo darbo išsisukt negalite. O žmonės, žmonės, kaip jūs ištvirkę! Jau nė kiek nenorite klausyt savo dvarponių. Kodėl baudžiavos laikuose nebuvo jokių murmėjimų prieš ponus? O vis dėlto, kad lupdavo, lupdavo be pasigailėjimo. Kiekvieną jūsų protėvį galima buvo ant rankos vyniot. Dabar, kada ponai jūsų pasigailėjo ir atliuosavo, tai jūs jau statote šerį. Neveltui, pane, sako «įsileisk velnią bažnyčion, jis ir ant altoriaus užlips»... —

Čia, pane, visi subruzd, net vienas koks-tai nedorėlis paleido su purvais į akis. Mačiau, pane, kad negalima suminkštīt surimbėlius vien tik minkštais žodeliais, pradėjau sakyt, jog viską išpildysiu, tik lai nusiramina ir stoja prie darbo. Ant visko sutikau, bet širdy mislinau: palaukit jūs skarmaliai, ne teip lengva; aš jums pasiduosiu; kad tik man laukus apdirbsite, pakalbėsime tada kitaip. Ir teip, pane, sutikau ant visų reikalavimų, nes kitaip negalėjau. Viskas jau buvo rodos gerai. Kumečiai, užsiganėdinę mano prižadėjimais, pradėjo dirbt ir visas rodos vėl patekėjo savo sriove; nors mano rugius mužikai nusikirto, bet už tai aš jiems rengiau gražią vietelę kalėjimo urvuose. Bet čia, pane, kitaip būta. Vieną gražų rytą išbudino mane nepaprastas trūkšmas, kuris nuo dvaro pasiekė, pane, net mano miegamąjį kambarį; pašokęs iš lovos, užsiemetęs šlefroką išbėgau, pane, ant balkono, ogi žiūriu — visas dvaras liepsnose! Šokinėjau, pane, kaip apsėstas. Gaila buvo žiūrēt

dienos netikusį surėdima, ir kvietė stot į eiles kovotojų, t.y. socialistų. Paskutinis kalbėjo J.Varkala; savo kalboj priminė apie revoliucionierių Geršuni, privedė daugelį faktų iš dabartinės revoliucijos Rusijoje. Aukų tą vakarą surinkta 14.00, kurie tapo paskirti LSDP.

22 saus. ta pati kuopa teipgi parengė vakare apvaikšiojimą kruvinosios dienos. Žmonių susirinko nemažiau, kaip į pirmąjį. Kalbėtojai buvo vietiniai, ir vienas anglas; teipgi gerai nurodė šios dienos ašaras ir pralietą kraują ant gatvių Petrapilės. Šiame apvaikšiojime surinkta aukų 12.00, kurie teipgi paskirti LSDP.

Matyt iš visko, kad žmonės pradeda suprast, kas tai yra socialistai, ką liudija paskutiniai trys susirinkimai. Naujų metų buvusiam koncerte 4 kp. uždirdo gryno pelno 150.00, kuriuos paskutiniame mitinge nutarė padalīt sekančiais; 50.00 revoliucijai, LSDP.; 40.00 «Kovos» fondan, o likusius įkurimui knygyno Chicagoje.

Užbaigsiu tą mažą žinėlę su šauksmu: «Lai gyvuoja socialistizmas!!!»

Pabėgėlis.

Brooklyn, N.Y. — 20 saus. čia atsibuvo moterų pašelpirės draugystės — «Susivienijimo Lietuvaičių Brooklyne» balius. Balius, žinoma, teip kaip ir visi lietuviški baliai; žmonių buvo nedaug, visi linksmos. Bet nugirdau, kad ketina draugystė išeit su paroda (in corpore), tai sumislinau ir aš paklaukt, nes norėjos pamatyt, kaip tos moteris «maršuos» — da

ant žuvančio turto... Aiškiai mačiau, kad tie ištvirkėliai gamina duobę, į kurią nor gyvą užkast. Gaila, labai gaila, bet nēr kas daryt. Mačiau, pane, kad nėra galima ilgiaus čia pasilikit, nes kiekvieną dieną gaudavau keršijimus net manę patį užmušt; už tai pasiryžau išvažiuot kur nors į miestelį, nes čia jau iš visų pusių gresia pavojus. O, sunku ir kocktu, pane, atminti praeitį!.. Kada jauteisi save «ponu», kada visi muzikai drebėjo, pane, ne tik nuo žodžio bet ir nuo pažvelgimo, dabar e... (kosti)... Persimainė laikai, jau dabar muzikai pradėjo ant ponų sprandų jodinēt ir gal da ir blogiaus bus. O, laikai, laikai, — kur jūs pražuvot! Budavo, pane, nebuvo tų metų, kada neaplankydavau Paryžiaus, jo kliubų, kafesantanų, teatrų. Kiekvienas vakaras, linksmiai praleistas už kortų staliuko, kiekvienas aidas italų orkestro, juokai šilkuose šnabždančių mademoisell'ių (panų), — kaip koksai dymnus atbalasis, dar ir po šiai dienai skamba ausise. Ko tąsyk trūko! Pinigų buvo lig valios, darbininkai dirbo dieną ir naktį ir nē vienam nē į galvą neatėjo pasipriešit arba statyt kokius-ten reikalavimus, — nes aiškiai žinojo, kas tai yra neklausyti savo «pono»!

Dabar jau ne tas, pane; dabar nėra ko tikėtis sulaukt gerų laikų, muzikai ir visi «juodieji» kaskarts, pane, eina pasiutyn, ir «Bog wie», pane, kas dar išeis. Štai ir šėdien apturėjau iš savo dvaro laišką, kuriame ūrėdas paduoda žinias apie jo stovį; štai ką rašo (skaito):

«Jūsų Mylista! Nēra tos dienos, kad nebūtų kokio-nors baisaus atsitikimo. Muzikai jau visai nieko nepaiso; pradėjo leist gyvulus ant nenuvalytų laukų. Kumečiai, vėla, sustreikavo, — būtinaĩ reikalauja geresnės ordinarijos. Vakar daviau jiems pernykščių rugių, kuriuos, kaip Jūsų Mylista žinot, duodavom visada; bet jie atsisakē imt, sakydami, jog negalę valgyt duoną iš supuvusių ir su-

niekad nebuvo buvus moterų baliuje. Apie 9 val. vak. štai ir išeina viršminėta dr-tė; suskaičiau apie dvidešimtį ypatų. (Kaip teko patirt, tai pusė kazį ar buvo prigulinčių į dr-stę; daugumas sako tik iš simpatijos draugystei ėjo «in corpore»). Visos su baltoms kepuraitėmis, prisiseigusios raištukus spalvos amerikoniškos vėliavos. Buvo kviesta ir kitos lietuviškos dr-tės (išimant 19-tą kuopą LSPA. ir dr-tę «Lietuvaičių apšvietos»), bet pribuvo tik koks ten kliubas. Po maršui, tapo pakviestas J.Šunskis su prakalba, kurs trumpoje kalboj nurodē naudingumą draugystės, rodijo kad viso; Brooklyno moteris prigulētų prie «Susiv. Lietuvaičių», ragino teipgi prie apšvietos. — Kazin ar patiko sąnarėms žodis apšvieta, nes 1906 m. minėta dr-stė skilo į dvi dali vien dēlto, kad viena dalis draugių norėjo, kad podraug su ypatingu susielpimu, butų platinama ir apšvietimas; iš pradžių tas pirmėiviškas sumanimas buvo dr-tės priimtas: parengta apie porą prakalbų. 1906 m. padarē gana iškilmingą apvaikšiojimą metinių sukaktuvių Peterburgo skerdynių, prisidėta prie vietinio Rev. Šel. Komiteto; teipgi prisidėta prie apvaikšiojimo pirmos geguzio; žodžiu, bandyta veikt pagal išgalę lietuvių darbininkų labui. Bet vėliaus virš minėto balius rengėjos, pradėjo žiurēt kreiva akia ant visų gerų sumanimų ir pradėjo reikalaut, kad butų atmesta visoki darbai visuomenės labui; atsisakē koku nors budu šelpt revoliuciją, nes, revoliucionieriai su mūsų aukomis tiktai kazokus užtraukia ant Lietuvos. Socialistai — tai ešą garbės jieškotojai. Žodžiu, davē «vėjo» visiems pirmėiviams, kas tik pakliuvo ant dantų. Tada sumanesnėsios draugės, matydamos tokį atgaleivišku-

plėkusių grūdų. Keršija, jog visus mus išmušia su pagalba kaimiečių!.. Patsai nežinau ką daryt ir į kurį kampa šokt. Kiekvieną dieną, ateina kas-žin kokie jauni vyrai; daro susirinkimus tarpe kumečių; jiems kas-žin ką pasako; paskui dainuodami ar giedodami, to nežinau, nueina per laukus. Žmonės sako kad tai cicilikai, kurie verčia žmones į naują tikėjimą. Bijau kad ir likusias triobas nesudegītų. Šėdieną atjojo būris dragūnų, klausinėdami, ar nemačiau cicilistų. Aš nurodžiau į tą šalį, kur buvo nuėje, bet jie nepaklausē ir pradėjo mane su bizūnu kapot! Sukapoję, nusibaldē pasponus B... O, sunku, negaliu nē pasijudint, net ir ši laišką rašau Jus Mylistai gulėdamas. Tik nevažiuokit, ponutis, namon, nes visi teip įpykē ant ponelio, kad net grasina užmušt, kaip tik parvažiuosite.

Jūsų žemiausias tarnas

Baltrus».

(Iš tolo girdėtis dainos balsas:)

Nors nevidonai mus kankina,
Apsiaučia skurdas iš visur;
Nors karia brolius ir žavina, —
Mēs nebekeliausime svetur.

Tik visi broliai — vyrs į vyrą,
Sukilkim priešais skriaudikus;
Išversim tvarką mus vergijos,
Tegul jos niekur nebebus!

(Dvarponis sunkiai atsidusta). O, laikai, laikai, — ar aš misli nau jus sulaukt! (Girdėtis lauke šūvis. Puola ant kanapos uždengdamas rankomis veidą).

mą dr-stės «Susiv. Lietuvaičių», nutarė pasitraukt šalin ir tvert kitą dr-tę. Matydamos, kad tarp vietinių moterių viešpatauja tamsumas ir nesupratimas, sutvėrė dr-tę «Lietuvaičių apšvietos», kurios tikslas — darbuotis kiek galint ant darbininkiškos dirvos, o labiausiai rupintis platyt apšvietimą tarp moterių. Dabar draugės apleistojo «Sus-mo», matydamos kad ir be jų globos gali gerai gyvuot nauja pirmėiviška draugystė, bandė daryt visokias kliutis, visaip pravardžiuot, išjuokt; tuli darbai net juodašimčiavimu atsidavė. Pavyzdin: minėtam baliuje, kada padalino plakatus rengiamam ant 23 saus. apvaikščiojimui dvimetinių sukaktuvių prasidėjimo Rusijoje revoliucijos, ir kada plakatai pakliuvo į rankas viršininkių, pasidarė erzėjimas, ir viena draugė, P.Lukšienė, sudraskius numetė ir su koja sumindė, o kitos žiurėdamos į karžygę gardžiai ir pritariamai nusijuokė...

Iš to viso skaitytojas gali suprast, kaip augštai stovi apšvietime mūsų dr-stė «Lietuvaičių Susivienijimo».

P.Stankuvienė.

Hartford, Conn. — Lietuviai mūsų miestelio sunkiai miega tamsybės miege, — nei kanuolių šuviais negalima jų jų prizadint; nors čia jau randasi keli susipratę lietuviai, bet labai sunku kas geras nuveikt; pradėjus kėnors veikt, sunku pritarėjų rast. Pora vaikinų buvo parengę čia perstatimą p. v. «Ponas ir muzikai», vienok rengėjai turėjo gerai damokėt iš savo kišenių, nes daugumas lietuvių geriau myli alkunėmis karčemosė barus šluostyt negu eit pasižiurėtų naudingų perstatimų; mat kunigėlių įbauginti pekla, bijosi; mūsų kunigėliai nedraudžia žmonių nuo girtuoklystės, bet nuo skaitimo apšvietančių žmogaus protą raštų; vienok ir tarpe jų jau pradeda rasti suprantančių savo pareigas.

Per kalėdas atsibuvo krikštynos kudikio p. Spieliaus; besilinksminant svečiams, P.A. Petraitis paprašė p. Spieliaus, kad daleistų parinkt aukų revoliucijos reikalams. Gavęs daleidimą ir pritarimą kumo p. Ramanausko. drg. Petraitis, paėmęs skrybelę ir padėjęs savo 1.00, perėjo tarp svečių ir surinko 2 85; išėmus kaštus nusiuntimo 5c., likusius padalijo šiaip: 1.00 kankintiniams ir 1.85 revoliucijos reikalams;

Tai dar tik pirmas rinkimas krikštynose aukų revoliucijos reikalams Hartford'e.

P. A. P.

Hazleton, Pa. — Pas mus atsilankius K. Rutkui (sekr. sus. LSPA.) ir pasikalbėjus su viršininkais 45 k. SLA. ir šėip darbštesniais kuopos sąnariais likos nuspręsta padaryt viešą hazletoniečių susirinkimą su prakalbomis bei deklamacijomis, vardan 45 k. SLA.

Susirinkimas atsibuvo 20 saus. salėje «Union Hall» N. Wyoming st. Žmonių susirinko vidutiniškai. Įženga vyrams buvo 10c. Susirinkimą atidarė Mot. Merkevyčius.

Kalbėjo K.Rutkus, aiškįdamas naudingumą prigulėjimo prie SLA. ir LSPA., podraug prie uždedamos Hazletone laisvos tautiškai-darbininkiškos pašėlp. draugystės. Žmonės

buvo didžiai užganėdinti, nes drg. K.Rutkus suvis neignoravo SLA. (ką daro M.Damijonaitis, SLA. centro sekr. su LS PA.); gana puikiai aiškino darbininkišką klausimą, socializmą ir revoliuciją, patardamas kad visiems prigulintiems prie SLA. reikalinga suprast ir politiškai-ekonomišką kovą kaipo proletarams; tas didžiai užinteresavo klausančius ir pripažinom už reikalą, kad tą dalyką nepraleistų be atydos ir visas SLA.; nes kitokiu budu mės toli atsiliksim nuo LSPA. berengdami «tautišką namą», o tuom tarpu neturėdami nė loco savo organo (laikraščio).

Perstojus ant valandėlės kalbėt K.Rutkui, Mag. Maslauckiutė padeklemavojo eiles: «Kas auksą žemėj randa», tas teipgi klausytojams didžiai patiko, nes mat pirmą kart čion buvo deklamacijos; po tam, pabaigus kalbą K.Rutkui, pirmėdis susirinkimo kalbėjo apie reikalą mums kaipo darbininkams agitatyviškų knygelėlių, panašių išleistai drg. K.Rutkaus «Agitatorius»; ant to visi sutiko ir nutarėm prisidėt su keliais doleriais prie rengiamos išleist antros K.Rutkaus knygtės, kaštais lietuvių darbininkų. Pinigus pasiūsim į «Kovą», už kuriuos atspaudinus knygelę gausim į 45 k. SLA. atsakančių skaitlių egz. jos.

Drg. K.Rutkus geistinas pas mus svečias, nes gausiai mus apdovojo darbininkiška literatura. Kaip kurie per K. Rutkų užsirašė «Kovą» ir pirkto po šiek-tiek literaturos. Vietinis kun. Dielinikaitis atsižymėjo tuom, kad radęs netoli bažnyčios prie medžio prikaltą plakata, su apgarsinimu mūsų susirinkimo, su įnirtimu atbėgęs suplėšė, rėkdamas kad rengėjai (anot jo bedieviai-šliuptarniai) kalinėtuši prie savo stubų apgarsinimus, o ne arti bažnyčios. Daugelis džiaugėsi, kad likos apleisti šįmet kalėdojant kun. Diel.; mat pasirodė, kad neverti tos malonės jie už prigulėjimą prie SLA.

Daironų Motiejus.

Worcester, Mass. — Pastaruuju laiku, vietieč LSPA. kuopa, parengė balių «Kovos» fondan. Balius atsibuvo 6 spalnio, p.m. Rengdami balių, manėm, kad padarysim pusėtiną sušėlpimą mūsų vienintėlio laikrašćuko organo «Kova». Bet nepasisekė: buvo labai blogas oras. Dėlei to mažai susirinko žmonių, mažas ir uždarbis. Gryno pelno liko vos 5.80. Kaip mažas buvo uždarbis, tai sumanėm laukt progos, kada pasitaikys surinkt daugiau. Sausio 5 buvo sušauktas kuopos susirinkimas. Priminus susirinkusiems apie likusį pelną ir jo nuskyrimą, užmanius dar paaukaut, tapo draugų sudėta dar 8.00. Viso pasidaro (atėmus 10c pers.) 13.70. Tuli draugai, kaip galint, stengiamės darbuotis labai tamsesnių mūsų brolių: rengiam prakalbas, teatrus, balius, etc. Su laiku, gal ir worcesteriečiai pakils ant aukštesnio laipsnio apšvietime.

Prie čia gyvuojančios 40-tos LSPA. kuopos, galima sakyt, priguli visi sumanesniejie lietuviai. Iš kuopos draugų yra susitvėrus teatrališka draugystė ir dainininkų choras. Yra čia teipgi SLA. ir TMD. kuopos, teipgi šios draugystės: «Lietuvos Sūnų», «Lietuvos Dukterų», «Lietuvių Ukėsių Kliubas» ir 3 dr-tės prisidengusios šventųjų vardais: šv. Kazimiero, šv. Jurgio ir šv. Liudviko; jaugi da ir Susivienijimo

L.R.K. kuopa neva gyvuoja.

Worcesteris, diktai apgyventas lietuvių, skaitoma apie 3 tukstančius. Pagal tokį skaitlių, ant visuomeniškos dirvos dar menkai kas nuveikta. Priežastis tam: truksta mūsų broliams—lietuviams šviesos ir vienybės (ypač worcesteriečiams jos labai reiktų); susipratusių apšviestiesnių labai maža dalelė tėra. Daugumas yra «šliuptynių», tokių ką statosi savę aukštesniais, garbingesniais už kitus. Tokie tik trokšta ir laukia progos, kad tik garbę apturėt: matys, jeigu yra garbės apturėjimo proga, tai prisidės prie tokio ar kitokio veikalo. Kur reikia prisidėt ir pasidarbuot kiek visuomenės labui, o mato kad ten jiems nebus garbės, tai ten jų jau nėra, nors čia būtų ir svarbiausias reikalas...

Yra ir iš mūsų draugų, ką prisirašę į čionykštę LSPA. kuopą ir neva priguli; bet daro vis tik dėl savo vardo atžymėjimo, kad: ot, ir aš socialistas, susipratęs ir apsišvietęs darbininkas! — Mieli draugai! Kas iš mūsų tokių draugų, ką vardą socialisto nešiojasi, vadinasi susipratusiu darbininku, jeigu neturi atjautimo ir darbštumo draugijos reikaluose? Iš tokių gerumo nė prisikišus nepamatysi. Kaip ir dabar: į susirinkimus nesilankom (nematom ir nežinom, ką kiti mūsų draugai veikia ir daro); kas iš to nors ir vadįsimės socialistais, jeigu organo «Kovos» ir kitų socialistiškų raštų ir knygelių neskaitysim, prakalbų neklausysim? Mums nuolatos reikia atmint šie žodžiai: «Darbininkai visų šalių, vienykitės!» . Viens už visus — visi už viena!... Kad ant to mes neatkreipsime atydos, tai nematysim, negirdėsime ir nesuprasim tų brangių, vargšų darbininką raminančių žodžių!.. O kad ir girdėsime, jeigu nesistengsime suprast ir priimt tuos brangius žodžius, tai nebeįstengsim atvert užtemdžytų akių ir neišvisim, kas yra priešai, ir kas aplinkui mus stovi ir kas laukia mus!.. Jeigu nesigriebsim už vienybės ir šviesos, praleisim liuosą laiką kur saliuuose prie pasmirdusio raugalo ir dagi mėtysim sunkiai—kruvinai uždirbtus centus, — tai paskandysim prigimties suteiktą protą, pats save temdysim, laiką leisim be naudos ir pabaigsim šį vargingą gyvenimą gyvuliškai, nežinosim nė kad buvom žmonėmis... Draugai, jeigu mes ir toliau tokį gyvenimą vesim, nesišviesim, nesitobulįsim, — tai sutartis ir vienybė niekaip neįvyks pas mus, — gaila bus tik, ką veltui socialistų vardą nešiosime... Kad jeigu ir toliau, kožnas savę atskiru kreivu keliu eisim sau be šviesos, teisybės; nešime be murmėjimo skriaudų, išnaudojimų ir priespaudų jungą nuo turčių ir valdžios, tai — nėra mums išganimo. Ir dabar jau turim, kaip tik panešamą jungą, šioj «turčių laisvės» šaly. Ir jeigu da mes, vargšai, nepakilsim eit progreso ir civilizacijos keliu, — pasijusim greitai nepanešančiais kapitalistų ir valdžios jungą. Tada tik alkis ir šaltis mus privers prie supratimo ir sukilimo.

(Užbaiga seka)

V.M.N.

MŪSŲ NAMINIAI REIKALAI.

PRAEJUSIAME numery da žadėjom parašyt apie svarbius reikalus, lytinčius mūsų organo ir Partijos stovėnę. Dalykai šie:

I. Partijos augimas ir šiaip darbštesnių draugų triusas, tuomtarpu žada mums nė menką ateitę. Finansai eina stipryn ir drauge gema viltis, kad mes padidintą «Kovą» išlaikysime. Žinoma, įplaukos po Naujų Metų kiekvieno laikraščio išleistuvėje esti didesnės. Bet tenai jos buna vien iš skaitytojų; pas mus-gi didžiausias ramstis yr iš mėnesinių, «Kovos» Fondo ir šiaip smulkesnių įplaukų. Todėl galime tikėtis, kad organas gerai išsilaikys. Bet visgi reikia nesustot dirbus: rinkt aukas «Kovos» Fondan, prenumeratorius, pardavinēt subskripcijų korteles, pavienius numerius, rinkt apgarsinimus. Per triusą dar galėsime dvigubai geresnį įtaisyt organą, išleist jį su paveikslėliais ir tt. Neprošalį draugams žinot, kiek kas savaitę prekioja «Kova». Štai kiek: redaktoriui 12.50; statėjams 18.00. Popierai 10.20. Spauda 6.80. Išsiuntinėjimas apie 2.00. Expresas 1.50. Krasos ženkleliai ir abelnai žigunė apie 1.50. Sziap redakcijos reikalai apie 2.00. Turim apskritą cifrą 54.50. Tokia suma kiekvieną savaitę yra butinai reikalinga. Ikišioliai ji vis suplaukē. Ir jeigu draugai rupestingai darbuosis, ji nesumenkēs ir toliaus.

II. Kitas dalykas, į kurį vėla visa partija turi akiliai atsizvelgt.

Tuli draugai (Baltimorės ir Newarko kuopų) atsizaukē redakcijon su tokiu maždaug sumanimu. Jie paskolina Partijai pinigų ir reikalauja, kad Partija imtų spauzdīt socialistiškus raštus. Tam tikslui Newarko draugai jau sudeję (paskolai) net apie 27.00 (kiek Baltimorės, nežinom). Išlygas stato maždaug tokias: atspauzdīt knygele, pavest Centro Knygiui, ir paskui išpardavinėjant, grąžīt paskolą.

Redakcija tą mato už gerą ir išpildomą sumanimą. Reikētų tiktai da už kokį 100 dol. dapirkt raidžių, pastatyt žmogų statyt, duot rankraštį, ir knygutės eitų viena po kitos. Iš savo pusės mes šiuos dalykus jau turim parupintus: 1) rankraščių yra pora: «Socializmas šių dienų» ir «Kapitalo tikyba»; yra teipgi pradēta verst šis tas; beto vienas draugas iš Europos žada porą parašytų knyguciu prisiųst; 2) žmogus jau kaipi yra: vienas draugas iš 1-mos kuopos pradėjo mokītis statyt ir jis tą darbą atliktų. Lieka dabar: 1) ar Partija priims liuosnorę paskolą ir ar susitars leidinēt raštus; 2) jeigu susitars, tai steliuot raidžių.

Szitas dalykas turi pereit greičiausiu laiku per referendumą. Centro Komitetas malonēs tuojaus jį perduot partijai, nes dviejų kuopų draugai duoda tam referendumui pamatus. Reikalinga buvo tik Redakcijos paaiškinimo, kurį dabar ir padarome. Neperdavēm C.K.—tui dėlto, kad susirašinėjimai ilgiau but užtēsę visą reikalą.

Kaštai leidimo knyguciu maždaug tokie: sustatymas arkušo (16 psl.) apie 15.00; atliejimas elektrotypų arkušui apie 5.00; popiera tukstančiui egzempliorių apie 5.00; spauda tu-

kstančio 2 00; aptaisymas apie 3.00; expresai ir šiaip smulkmenos apie 3 00. Viso arkušui apie 33.00. Antrą arkušą spauzdinant atsimeta tik aptaisymas. Teip, knygutė nuo 2 arkušų kaštuotų apie 61.00; 3 ark. — 92 00, ir tt. Tai tiek už tukstantį egz. Kiekvienas pridedamas tukstantis nebereikalauja: sustatymo, elektrotypų, ir expresu. Tokiu budu kiekvienas pridedamasis tukstantis egz. prekuiuoja tik 10 00. Elektrotypai pasilieka geri ant visados, — išsibaigus pirmai laidai, galima spauzdyt naują, kuriai kaštuos popiera, spauda aptaisymas ir smulkmenos.

Suprantama, kad toji apyskaita tiktai vidutniška, — kaip kas gal prekuiuos daugiau, kaip kas mažiau. Męs paduodam, ką tuomtarpu žinom, o draugai iš to galės nuspręst.

Knygų mums labai reikia; socijaldemokratai Lietuvoje savo raštų šiais metais kaipi neišleido; ir išleistųjų negaunam. Beto, jie mums ne visi tinka. Agitatoriai važinėdami neturi ko minioms parodyt, neturi iš kur suteikt darbininkams dvasiško maisto. O jo pradeda iš visur reikalaut. Nė męs patįs negalim be raštų tobulintis, nė atidaryt akių 400. 000 mus brolių lietuvių Amerikoje. Kad pradėjom dirbt, tai reikėtų dirbt karščiau. Ir kada tukstančiai tą darbą remsim, tai kiekvienam jis išrodys visai lengvas.

TARPTAUTIŠKAS ŽODYNĖLIS.

- Abortas* (lot.) išmetimas, vaisius išmestas.
Aborigenai (l.) senų-seniais žemės gyventojai.
Abrogacija (l.) suniekinimas įstatymų ar tiesų.
Abscesas (l.) skaudulys, votis.
Absencija (l.) nebuvimas namie.
Absenteizmas (l.) mada turčių buvot užsieniuose.
Absoliucija (l.) atleidimas nuodėmių, išrišimas.
Absolutorijum (l.) paleidimas iš universitėto, paliudijimas užbaigimo mokslų.
Absolutiškai (l.) būtinai, galūtinai, visiškai.
Absolūtizmas (l.) patvaldybė, tyranija.

KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI?

«Vilniaus Žinios» perėję į kunigo Tumo rankas, neteko visiškai savo tų gaviųjų kibirkščių, kurios kartais nors išnetyčių pažieb-davo sunkią ir tamsią Lietuvos padangę, nors pažadidavo revoliucijinę dvasę suspaustų Lietuvos žmonių. Tą pastebėjo ir patįs skaitytojai, pradėjo išreikšt nepasikakinius iš «V. Ž.-ių» pasvirimo į klerikalų pusę. Redaktorius, kun. T., N-re 7 išbara nepasikakinančius ir stengiasi nurodyt, kad pilkas yra daugiau baltu, negu juodu, — t.y. kad «V. Ž.-ios» nors *in folio* pašvenčia savo atydą Lietuvos kunigų įtekmei, vienok neesą kunigams atiduotos. Stengiasi būt skaitytojų tiesdariu. Tuomtarpu «Naująją Gadynę» išvadina melage ir vienake (suprask: tematančia tiktai vieno luomo reikalus), o «Šaltinį» šiltai apdengia, nors tas atvirai varo juodašimčių agitaciją. Ar dvi aki turi kun. T.? Matysim: jis, kaip ir «Šaltinis», socijalistus pastato už naikintojus krikščionijos. Jeigu, tečiaus, jis dvi aki turėtų, matytų, kad tarptautiškaisai socijalizmas netiktai

krikščionybės negriauna, bet da nori įvest praktikon Kristaus mokslą: «mylėk artimą savo», ką kun. T. tik žodžiais skelbė iš pavestos jam sakyklos. Tą pamatė jau daugelis ir apšviestėnių kunigų, kurie net sutvėrė, k.a. Amerikoje, «krikščionių socijalistų draugystes». Męs nešnekam apie Lietuvos socijaldemokratų, paskutiniame laike susikabinimą su kunigais — daugiau negu reikėjo: tą mato tūli ir iš jų pačių, kad tai buvo veltas ir nereikalingas darbas; bet męs kalbam apie tarptautiškąjį socijalizmą, kurio uždavinių kun. T., nors ir abi aki turėdamas, visgi, matyt, nenujėgia.

* * *

Lietuviški laikraščiai Amerikoje dygsta, kaip grybai po lietaus. Štai stovi ant redaktorius stalelio da vienas naujas, — tai «Amerikos Lietuvys», — mėnesinis, «magazinas». Jį išleidžia «Tarmista» M. Paltanavyčius (15 Millbury Str., Worcester, Mass. — Išėjo 1 N sausy, 07. Prekė: 2.00 metams, 25c. pavienis num.). Kokia jo pakraipa? Sunku atsakyt. Kas skaitė «Keleivį» rėdant «Tarmistai» M. Paltanavyčiui, tas atras «A. L.» tąs pačias pažvalgas: biskų revoliucijos, biskų socijalizmo (kurį M. P. sau išsiaiškina tą patį esant kaip ir kadaį buvęs judėjimas kooperacijų Anglijoje, — tai vis išsiskaityta iš senesnių raštų, praeitę aprašančių), na, o likusi spalva priguli teip vad. «tautiškumui». Skaityt šis naujas «magazinas» (!) visgi bus nenuobodu ir net naudingu. Retai išeinant, gal geriau mokės jį leidėjas ir sutaisyt, negu buvo su jo rėdomu «Keleiviu». Ir pakol jis išrodys užuojausmę socijalizmo judėjimui tarp Amerikos lietuvių (nors ir per kooperacijos stiklus), darbininkai noriai «A. L.» skaitys.

* * *

«Darb. Viltis» N 6 praneša, jog Mahanoy City, Pa., vietinė L SPA. kuopa perstatė 4 vas. revoliucionierišką dramą «Paskutinė Banga». Perstatimas ir visas vakaras labai nusisekė, nes, nežiūrīt į tą, kad tą viską sumanė mus draugai, pritarę vietiniai, rev. šelp. ir parapijōs komitetai, teipgi ir kunigas Pautienius. Redakcija minėto laikraščio šiaip prirašo: «Vakarą parengė visi išvien: socijalistai, bažnytiniai ir laisvamaniai. Pats kunigas buvo perstatant, gausiai plojo delnais ir ypač garsiai plojo, kada perstatime buvo kas nors prieš kunigus. Mat «Paskutinė Banga» uždrožia biskų ir kunigams. Jeigu kunigai visur priremtų gerus sumanimus ir būtų progreso prilaikytojais, o ne žmonių tamsitojais, tai visur užstotų vienybė. Tada nė dramose, nė kitokuose raštuose nebūtų užsipuldinėjimų ant kunigų.»

* * *

Paskutiniuose metuose tarp Amerikos lietuvių ytin kyla judėjimas; laikraščiai nauji vis įneša naujas misliojimo srioves. Ikišioliai da čionai nebuvo laikraščių satyriškų. Visa satyra pas Amerikos lietuvius, — taj buvo šlykščios kolionės su kunigais. Dabar satyros lauką bando apglėbt «Dilgėlės». Ir nors da ir jose daugiau laisvamaniškos satyros, negu drauginės (tas gal yra atspindžiu paties sugadinto čionais lietuvių gyvenimo), bet juo tolyn, tuo eina «D-lės» geryn. 1 N š.m. pilnas «dilgių» (ne kolionių), o priedas (stora knygutė) «Dilgėlių Žiedai» ištikro yra pirmi satyros žiedai lietuvių laikraštinėje istorijoje.

* * *

«Lietuvos» 6 N yra paduota apyskaita Philadelphijoje rinkto komiteto, kurį paprastai vadinama revol. komitetu, bet jis pats buvo pasivadinęs «Lietuvos sušelpimo fondu». Pasirodo, kad nuo Philadelphijos susivažiavimo [22 vasario] iki pabaigai 06. metų, žmonės susiuntė minėtam komitetui 5505.88. Išsiųsta: LSDP. 2535.91; LDP. 1042.17; kankintiniams 161.57; visokiems taut. reikalams 223.05; naminių išdavimų 120.78. Viso išsiųsta 4083.48. Lieka da 1422.40. Girdėjom, kad toji likusi suma esanti šiaip pa-

skirstyta: LSDP. 500.00; demokratams 500.00; kankintiniams 400.00.

* * *

«Vien. Liet.» 6 N rašo p. M. Rugienienė, iš Glazgovo [Škotijoje], jog ten sutvėrę kuopą vardu «Lietuvių Socialistų Partija Didžiojoje Britanijoje». Priduria, kad tai jau penkta tokia kuopa esanti Škotijoje.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi Rėdystė ir Draugai LSPA!

Šiuomi prisiunčiu 2 20 LSPA. Literatūros Fondan. Tai yra pusė uždarbio už parduotas knygas sausio mėnesį draugams Spring Valley, Ill., Wilmerding, Courtney ir Donora, Pa. Prisižadu tą padaryt kas mėnesį: tai yra prisiųst pusę savo uždarbio į LSPA. Literatūros Fondą už parduotas knygas ir užrašytus laikraščius. Tikiuos jog draugai LSPA. ir pašaliniai, reikalaudami knygų visados kreipsis pas mane, tuomi sugelbės mane ir drauge LSPA. Literatūros Fondą.

Box 1399, Pittsburg, Pa.

Fort. Bagočius.

Biblijografija.

Kautsky, K. «Ethics and the Materialist Conception of History» (Dora ir medžiagiška istorijos prasmė). Išl. Ch. Keer, Chicago, Ill. 1907. psl. 206. Kaina 50c.

Labriola A. «Socialism and Philosophy» (Socijalizmas ir filozofija). Išl. Ch. Kerr, Chicago, Ill., 1907. psl. 260. Kaina 1.00.

Lissagaray. «History of the Commune of 1871» (Istorija 1871 metų komunos). Išl. Intern. Publ. Co., New York, 1898. psl. 500. Kaina 1.00.

Simons A.M. «Class Struggles in America» [Amerikos kova kliasu]. Išl. Ch. Kerr, Chicago, Ill. 1907. psl. 32. Kaina 50c.

«Ponas Tvardauckas», vertė B. Nevalgės. Išl. «Katalikas», Chicago, Ill. 1906. psl. 110.

«Amerikos lietuvių kalendorius 1907 metams». Išl. «Žvaigždė», Shenandoah, Pa. psl. 78.

«Dilgelių Žiedai». Dovanėlė «Dilgelių» skaitytojams. Philadelphia, Pa. 1907. psl. 31. Kaina 15c.

APGARSINIMAL.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: A. Ilgunas ir L. Katilius, Oregon City, Oreg. — po 2.40.* Chicago, Ill. 4 kp. 10.40. Union City ir Naugatuck, Ct. 3.00. Springfield, Ill. 6.80. St. Louis, Mo. 4.60. Mahanoy City, Pa. 4.00. Donora, Pa. (nauja kuopa). 3.00. Johnston City, Ill. (nauja kuopa). 3.80. Los Angeles, Cal. 8.50. West Lynn, Mass. 6.40. Lost Creek, Pa. 1.40. Chicago, Ill. 22 kp. 6.00. *Prenumeratos:* A. Ilgunas, Oregon City, Oreg.; A. Walaitis, Grand Rapids, Mich.; J. Marma, Springfield, Ill.; B. Mataitis, Phila, Pa.; G. Gorskis, Phila, Pa.; L.M. Dr. Pittsburg, Pa.; A. Baronaiciute, Brookline, Mass. — po 2.00. J. Bračas, Phila, Pa.; «Varpas» Co. Škotijoje; J. Naruševičius ir A. Barlinskis, Rhone, Pa.; J. Ambrozevičius, Wilmington, Del.; M. Damijonaitis, Chicago, Ill. — po 1.00. A. Kliukas ir Ch. Stulginskis, Westville, Ill. — po 75c. Pavieni «Kovos» NN 2.83. Viso 87.63. «Kovos» 4.N įsibriovė klaida: Jersey City kuopos įmokėta 85c. mažiau; tą išmetus lieka 86. 78. Buvo 113.55. Viso 200.33

Išleidimai:

Redakcijos reikalai 2.41. Tekniška «Kovos» dalis (išsiuntinėjimas) 2.08. Sustatymas 18.00.

Nuvežiojimai spaustuvėn ir krason 1.50). Švie-
sa spaustuvėj 1.25. Viso 25.24
Iplaukė 200.33
Išejo 25.24
Lieka 175.09

«Kovos» Fondan:

Pirkta raidžių, blėkučių ir tt. 16.08
Buvo 312.46. Lieka 296.38

Literatūros Fondan.

F. Bagočius, Pittsburg, Pa. 2.20
Buvo 6.00 Viso 8.20

LSPA. Centro Iėdininkas

T. Andziulaitienė.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Brooklyn, N.Y. Per V.P. Mockų 2.20
Wilkes Barre, Pa. nuo prakalbų 3.05
Newark, N.J. per S. Lingl: P. Griušas, J. Stanelis — po 50c.
V. Pranis, A. Valtekunas, P. Macevičius, J. Laukaitis, P. Skeberdis, K. Dominauckas, J. Zablackas, V. Kriauciunas, K. Kriauciūnienė, J. Samsonas, J. Vaitkevičius, M. Sabulionis A. Bebrinukas, O. Paznokitė, A. Kairukštis, J. Bindokas, B. Mikulis, J. Bindokienė, A. Stanelis, M. Stanelienė, K. Krulkas, A. Strolkus, P. Lingis — Po 35c. V. Alita 10c. Vieo 6.85
Chicago, Ill. 22-ros LSPA. kuopos draugai 1.65
Chicago, Ill. nuo 36 kp. SLA. Baliaus, per M. Domijonaitį 3.65

Donora, Pa. nuo L.U. Klubo prakalbų: A. Kiveris 2.00 Kiverienė, R. Lekavyčius, V. Lekavyčius, J. Petrokas, J. Kupstas, K. Lekavyčius, J. Rudvalis — po 1.00. J. Kiveris, J. Budria, A. Šepulis, J. Kaštilionis, K. Juknevičius, J. Klimavičius, S. Misiukevičius, A. Lekavyčius, K. Rakašius, M. Rakašienė, S. Rasimas, A. Keršis, B. Kupstas, S. Petrukonis — po 50c. J. Urbaitis 55c. A. Cibulskis, M. Grabauckas, T. Anulis, T. Ignatavičius, J. Rugevičius, M. Rugevičienė, A. Žilinskas, F. Šimkonis, J. Šiaulėnas, V. Glinėnas, A. Andruška, T. Dambrauskas, P. Erčius, J. Jurksis, K. Stankus, J. Žiburis, K. Bubula, J. Leškis, J. Stanevičius, J. Kiveriūtė, F. Kiveriūtė — po 25c. Smulkų 50c. Išėmus salės lėšas, lieka 17.80
Buvo 1063.07
Viso 1088.27

ADRESAI

Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:

Organizatorius A. Petratis,
397 N. Front str. Grand Rapids, Mich.

Sekretorius susin K. Rutkus,
1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.

Sekret. turty — P. Bukšnaitis,
140 Washington st., New York, N.Y.

Iėdininkas — T. Andziulaitienė,
2135 So. 9-th str., Philadelphia, Pa.

Knnygius — A. Bernotas,
1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

AGENTAI „KOVOS”.

M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia, Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
J.GERDAUSKAS, 54 Lafayette ct.	New Britain, Conn.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STASKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.LULINSKAS, 284 Moyallen st.	Wilkes Barre, Pa.
J.ZVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
J.ZEMAITIS, 824 Bank st.	Waterbury, Conn.
J.RAULINAITIS, 25 W. 2nd st. (room 21)	So. Boston, Mass.
K.LESEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJASKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B.Kondratavicius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J.Petrikis, 1514 Ross ave.	Scranton, Pa.
J. Vaitkevyci, 40 Walnut st.	New Haven, Conn.
J.Jasulevycius, Bx 6	Minersville, Pa.
P.Naudzius, Bx 392	East St Louis, Ill.
A.Ramanaukas, 122 Essex st.	Lawrence, Mass.
M.Glinskas, 980 Bank st.	Waterbury, Conn.
A.Dirzulis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
A.Baltrusaitis, Box 83	Shenandoah, Pa.
T.Kubliak, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J.Merkusevycius, 521 W.Mahanoy st.	Mahanoy City, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.Kvedera, 9 W.Camden st.	Baltimore, Md.
A.Dumbris, Box 512	Melrose Park, Ill.

Kelijuojantis agentas K.Rutkus.

A.Simonaitis, 146 N. 4-th st. Brooklyn, N.Y.

SUSIRINKIMAL.

- Philadelphia, Pa. 1-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus sekančiai: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose atsibūva 4-tame utarninke kožno mėn., Laivės Klube, po No. 913 So. 2-nd st., 8 val. vak.; ir kožname nedėdienyje, po nr. 229 Pine str., 1 val. po p., atsibūva sus. laiviniuose. Sekr. A.BERNOTAS, 1418 So. 2-nd str.
- Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laikys susirinkimus dasyk mėnesy: 1. kas 1-mą utarninką, 7 val. vakare ir 2. kas 3-čią nedėdienį, 3 val. po pietų. Atsibus po nr. 210 Central Viaduct.
- Kuopos sekr. J.LABANAUCKAS.
- Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsibus paskutiniam nedėdienij kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place. Organizatorius J.JANČAUSKAS, 95 Canalport ave.
- New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarters”, po nr. 258 Main str. Sekr. K.Senkus, 301 Washington st.
- Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimą 3 d. Vasario (February) 3 v. po piet, F.J.Bagočiaus mokslainėj, 2226 Forbes str. KOMITETAS.
- Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdienij kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.
- Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.
- Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą nedėdienį kožno mėn. Kampas E. Market st. ir Meade str. 4 val. po piet. Sekr. J.Ulinskais.
- Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ketvergą kožno mėnesio, po No. 103 Jackson str. 7.30 val. vak.
- Sekr. A. STANELIS, 74 West str.
- Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.
- Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntųčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinus, 210 S. Eutaw st.
- Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J.Lietuvninko.
- Prat. rašt. J.RAMANAUKAS Box 181.
- Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.
- Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

- Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų. Telpij bus laikomi susirinkimai kožną panedėlij nuo 7.30 vakare svetainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y. Sekr. M.Jokubaukas
- Chicago, Ill. 22-tos kuopos susirinkimai laikys naujovietoj: M.Mieldažio salėje, 65 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dasyk mėnesy: po 1-am pirmą subatvakarij po 15-tam.
- Sekr. J.KILKEVYCIUS, 68 W. 25-th str.
- Spring Valley, Ill., 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mazeikos salėje, ant Dakota str. Sek. J.BANIULIS.
- Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.]. 1-as susirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — laiviniuose arba apvietos. KOMITETAS.
- Naugatucko ir Union City'ies, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus dasyk ant mėnesio: 1-mą seređą po pirmam kožno mėnesio laiko mitingą su protokolu, o 3-čią seređą po pirmam laiko pasikalbėjimo susirinkimą. Visada prasideda 7.30 vakare, lietuviškoje salėj Linden Parke. Kuopos sekr. B.ZIURYS.
- New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.
- Senandorio 23-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulycių, ruimas 5. KOMITETAS.
- Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 1223 N. 6-th str. Sekr. J.KLEMBAUSKAS, 7 Mill Row
- So. Bethlehem, Pa. LSPA. kuopos susirinkimai laikosi po No. 710 5-th str. Organizatorius J.GARŠVA.
- Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atšibūna sekančiai: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str. KOMITETAS.
- Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atšibūna du kart po mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechaic st.
- Fin. Sekr. V.Narijauskas, 2 Suffolk st.
- Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str. Org. J.G.SAGEVYCIUS.
- Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str. KOMITETA-
- St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių. Sekret. J.K.VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.
- Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje j. Apalianskio, 162 First st. 5 v. vakare. Užprašom visus atsilanky. Organiz. P.SAKATAUCKAS, 9 Aspen st.
- Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančiai: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniuose kožno mėn. po No.304 W.Centre str. Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str.
- Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dasyk mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms. Rašt. prat. ir turtų, J. Puodžiūnas.
- Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūva 3-čiam nedėdienij kožno mėnesio, po N 60 Wells Str. S.STANKEVYCIUS, Organizatorius 60 Wells St.
- Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K.Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.
- New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir trečią panedėlij, pusę po 7 vakare, po adresu: 109 East 3-rd st., tarpe Ave A. ir Ave I. Kuopos Sekr. J.J.DANIELIUS.
- Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st. KOMITETAS.
- St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienai mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom atsivest naujų. Sekr. A.Žukauskas.
- Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdie-

- ny, nuo 3 val. po pietų.
- Organ. D.Lekavyčius, Bx 7
- Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsibus susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdininko, J.Stasevyčiaus, po n.1112 Magnolia.
- Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesy: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 263-266 E. Federal str. room 19.
- Organ. J.J.SMAILIS, 270—274 E. Federal str.
- Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N.Klube.
- Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturos salėj. Sekretorius K.AKALIS, 105 Bond st.

Graži dovana Naujiems Metams!

Priegtam labai naudinga yra gera knyga arba laikraštis. Draugai norintys pradžiuginti savo prietelius, nusipirkit knygą arba užsteliuokit pas mane ir leiskit pasiūst jiems, arba užrašykit gerus laikraščius, kaip „Kovą“, „Vienybę“ ar „Lietuvą“. Pas mane perkant knygas, už 4.00 duoda dovaną už 50c., o užsirašant ar užrašant kitam minėtus laikraščius, duodu dovaną knygomis už 25c. Geriausiai tinkančios knygos dovanai yra Geografija 2.50, 4 knygos liet. pasakų po 1.50 žėdna arba 6.00 visoms. Špėka ir Medega 2.00; Ethnoliogija 2.50. Žodinas liet. ir angliška 3.00, abi dalis 6.00. Lietuvos Istorija 2 dalis po 2.25, abidvi 4.50. Dainų Knyga 2.50. Biblija, didžiausia knyga lietuviškoj kalboj, Orakulas, arba burtų ir monų knyga 3.50. Visos tos knygos sauniai apdarytos ir aplaikės jas džiaugsis. Turiu tūkstančius kitokių, kokios tik yra lietuviškoj kalboj. Draugai, užsteliuokit ant žimos vakarų. Visada kreipkitės pas savo draugą.

Fortunatas J. Bagočiaus.
Box 1399 Pittsburg, Pa.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ
H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susiszekna lietuviszkai. Pigos prekės.

VIENTAINIS LIETUVIŠKAS
SALIUNAS
JULIUS GALMIN

Visoki skanus švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likeriai; puikūs cigarai.

400 Mechanic st., Camden, N.J.
Bell Phone, 868—x E. Phone, 1033—A.

Štoras.

Ant kampo, pirtk arba rendavot, labai pigiai. 1722—1724 So. Front st. Philadelphia. Pasiteirauk pas: J.Rhea Craig, 3-čia ir Tas-ker. (3—6)

— TEMYKITE! —

Newarko lietuviai, kurie nori nusitraukt fotografijas tegul ateina pas mane. Darbas atliekamas kuopuikiausiai, teip kad kožnas atsilankęs pas mane liks užganėdintas

J. Pomranz,
120 Springfield ave. NEWARK, N.J. (9)

